Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

►**B** **NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ)nr 1698/2005,**

20. september 2005,

Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta

(ELT L 277, 21.10.2005, lk 1)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
►**M1**	Nõukogu määrus (EÜ) nr 1463/2006, 19. juuni 2006	L 277	1	9.10.2006
►**M2**	Nõukogu määrus (EÜ) nr 1944/2006, 19. detsember 2006	L 367	23	22.12.2006
►**M3**	Nõukogu määrus (EÜ) nr 2012/2006, 19. detsember 2006	L 384	8	29.12.2006
►**M4**	Nõukogu määrus (EÜ) nr 146/2008, 14. veebruar 2008	L 46	1	21.2.2008
►**M5**	Nõukogu määrus (EÜ) nr 74/2009, 19. jaanuar 2009	L 30	100	31.1.2009

Parandatud:

►**C1** Parandus, ELT L 48, 16.2.2007, lk 3 (1463/2006)

▼B

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ)nr 1698/2005,

20. september 2005,

Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 36 ja 37 ning artikli 299 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ([1])

ning arvestades järgmist:

(1) Maaelu arengu poliitika peaks kaasnema ühise põllumajanduspoliitika turukorraldus- ja tulutoetuspoliitikaga ning seda täiendama, andes sellega oma panuse asutamislepingus sätestatud poliitika eesmärkide saavutamisse. Lisaks peaks maaelu arengu poliitika arvesse võtma asutamislepingus sätestatud majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse üldisi eesmärke ning aitama kaasa nende saavutamisele, integreerides muud peamised poliitikaprioriteedid, nagu on väljendatud Lissabonis ja Göteborgis kogunenud Euroopa Ülemkogu järeldustes konkurentsivõime ja säästva arengu kohta.

(2) Vastavalt asutamislepingule tuleb ühise põllumajanduspoliitika ja selle rakendamise erimeetodite väljatöötamisel arvesse võtta põllumajandustegevuse erilist laadi, mis tuleneb põllumajanduse sotsiaalsest struktuurist ning struktuurilistest ja looduslikest erinevustest eri maapiirkondade vahel.

(3) Ühise põllumajanduspoliitika reform juunis 2003 ja aprillis 2004 tõi kaasa olulised muudatused, millel tõenäoliselt on märkimisväärne mõju ühenduse kogu maapiirkonnale seoses põllumajandusliku tootmise struktuuriga, maade hooldamise meetoditega, tööhõivega ning erinevate maapiirkondade üldisemate sotsiaalsete ja majanduslike tingimustega.

(4) Ühenduse tegevus peaks täiendama liikmesriikide tegevust või püüdma sellele kaasa aidata. Partnerlust tuleks tugevdada, korraldades erinevat tüüpi partnerite osalust, arvestades täielikult liikmesriikide institutsioonilist pädevust. Asjaomased partnerid peaksid võtma osa programmitöö ettevalmistamisest, seirest ja hindamisest.

(5) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt maaelu arengut, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, arvestades sidemeid maaelu arengu ja muude ühise põllumajanduspoliitika vahendite vahel, erinevate maapiirkondade vaheliste erinevuste ulatust ning liikmesriikide rahaliste vahendite piire laienenud liidus, ning seetõttu on seda parem saavutada ühenduse tasandil ühenduse finantseerimise mitmeaastase garantii ja prioriteetidele keskendumise kaudu, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(6) Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi (edaspidi "EAFRD") tegevus ja toetatavad meetmed peavad olema järjepidevad ja ühitatavad ühenduse muu poliitikaga ning vastama kõikidele ühenduse õigusaktidele.

([1]) 7. juuni 2005. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

▼B

(7) Maaelu arengu edendamisel hoolitseb ühendus erinevuste kõrvaldamise eest ning meeste ja naiste võrdõiguslikkuse ning mittediskrimineerimise eest vastavalt asutamislepingule.

(8) Et viia maaelu arengu poliitika strateegiline sisu kooskõlla ühenduse prioriteetidega ja sellega soodustada läbipaistvust, peaks nõukogu komisjoni ettepanekul vastu võtma strateegiasuunised.

(9) Strateegiasuuniste alusel peaks iga liikmesriik ette valmistama oma riikliku maaelu arengu strateegiakava, luues tugiraamistiku maaelu arengu programmide koostamiseks. Liikmesriigid ja komisjon peaksid riikliku ja ühenduse strateegia seire kohta aru andma.

(10) Maaelu arengu programmitöö peaks vastama ühenduse ja siseriiklikele prioriteetidele ning täiendama muud ühenduse poliitikat, eelkõige põllumajanduse turukorralduspoliitikat, ühtekuuluvuspoliitikat ja ühist kalanduspoliitikat.

(11) Maapiirkondade säästva arengu tagamiseks on vaja keskenduda piiratud arvule põhilistele ühenduse tasandi eesmärkidele, mis on seotud põllumajanduse ja metsanduse konkurentsivõimega, maade hooldamise ja keskkonnaga, elu kvaliteediga ja tegevuste mitmekesistamisega nendes valdkondades võttes arvesse olukordade mitmekesisust, alates alarahvastatuse käes kannatavatest ääremaadel asuvatest maapiirkondadest ja lõpetades linnakeskuste suureneva surve all olevate poollinnastunud maapiirkondadega.

(12) On vaja kehtestada programmitöö ja maaelu arengu programmitöö läbivaatamise üldeeskirjad, tagades nimetatud kolmele põhieesmärgile vastavate maaelu arengu programmide telgede asjakohane tasakaal. Programmide kestus peaks olema seitse aastat.

(13) Põllumajandus- ja metsandussektori konkurentsivõime parandamise eesmärgi saavutamiseks on oluline luua selged arengustrateegiad, mis on suunatud inimpotentsiaali, füüsilise potentsiaali ja põllumajandusliku tootmise kvaliteedi tugevdamisele ja kohandamisele.

(14) Seoses inimpotentsiaaliga tuleks teha kättesaadavaks kogum meetmeid, mis hõlmavad koolitust, teavitamist ja teadmiste levitamist, noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamise toetamist, põllumajandustootjate ja põllumajandusettevõtete töötajate ennetähtaegselt pensionile jäämist, nõuandeteenuste kasutamist põllumajandustootjate ja metsa valdajate poolt ning põllumajandusettevõtte juhtimis-, asendus- ja nõuandeteenuste ning samuti metsanduse nõuandeteenuste loomist.

(15) Koolituse, teavitamise ja teadmiste levitamise valdkonnas eeldab põllumajanduse ja metsanduse areng ja spetsialiseerumine tehnilise ja majandusliku väljaõppe asjakohast taset, sealhulgas teadmised uutest infotehnoloogiatest, samuti küllaldast teadlikkust tootekvaliteedi ning teadusuuringute ja loodusvarade säästva majandamise kohta, sealhulgas ristvastavuse nõuded ning maastiku säilitamise ja parandamise ning keskkonnakaitsega sobivate tootmistavade kohaldamine. Seetõttu on vaja laiendada koolitust, teavitamist ja teadmiste levitamist kõikidele täiskasvanutele, kes tegelevad põllumajandus-, toidu- ja metsandusküsimustega. Koolitus- ja teavitamistegevus hõlmab nii põllumajanduse ja metsanduse konkurentsivõime kui maade hooldamise ja keskkonnaga seotud küsimusi.

(16) Erihüvitiste andmine noortele põllumajandustootjatele võib hõlbustada nii nende tegevuse alustamist kui nende ettevõtete struktuurilist kohandamist pärast alustamist. Tegevuse alustamise meetme tingimuseks tuleks seada äriplaani koostamine, mille abil saaks aja jooksul tagada uue põllumajandusettevõtte tegevuse arengu.

▼B

(17) Põllumajandustootmisest ennetähtaegselt pensionile jäämise eesmärk peaks olema üleantavate ettevõtete oluline struktuurimuutus noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamiseks ettenähtud meetme kaudu nimetatud meetme nõuete kohaselt või ettevõtte üleandmise teel eesmärgiga seda suurendada, võttes lisaks arvesse selles valdkonnas ühenduse eelmiste kavade rakendamisel saadud kogemust.

(18) Juhtimis- ja nõuandeteenuste kasutamine põllumajandustootjate ja metsa valdajate poolt peaks võimaldama neil parandada oma ettevõtete jätkusuutlikku majandamist. Vähemalt peaks põllumajandusettevõtte nõuandeteenuste kasutamine, nagu on sätestatud nõukogu 29. septembri 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 1782/2003, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks, ([1]) aitama põllumajandustootjatel hinnata oma põllumajandusettevõtte tulemuslikkust ning kindlaks määrata vajalikud muudatused seoses kõnealuses määruses sätestatud kohustuslike majandamisnõuetega ja tööohutust käsitlevate ühenduse standarditega.

(19) Põllumajandusettevõtete juhtimis-, asendus- ja nõuandeteenuste loomine põllumajandustootjatele ning metsanduse nõuandeteenuste loomine metsa valdajatele peaks aitama neil kohandada, parandada ja lihtsustada majandamist ning parandada oma ettevõtete üldist tulemuslikkust, tugevdades põllumajandus- ja metsandussektori inimpotentsiaali.

(20) Seoses füüsilise potentsiaaliga tuleks muuta kättesaadavaks kogum meetmeid, mis käsitlevad põllumajandusettevõtete moderniseerimist, metsade majandusliku väärtuse parandamist, põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmist, põllumajandus- ja toidusektoris ning metsandussektoris uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamise soodustamist, põllumajanduse ja metsanduse infrastruktuuri parandamist ja arendamist, loodusõnnetustes kahjustunud põllumajandusliku tootmise potentsiaali taastamist ja vastavate ennetusmeetmete kasutuselevõtmist.

(21) Ühenduse põllumajandusettevõtete investeeringutoetuse eesmärk on põllumajandusettevõtete moderniseerimine, et parandada nende majanduslikku suutlikkust tootmistegurite parema kasutamise, sealhulgas uute tehnoloogiate ja innovatsiooni kasutuselevõtmise, kvaliteedi taotlemise, mahepõllundustoodete ja põllumajandusliku/mittepõllumajandusliku tegevuse mitmekesistamise kaudu, sealhulgas mittetoidukaubasektorid ja energiakultuurid, ning parandades põllumajandusettevõtetes keskkonna- ja tööohutust, hügieeni ja loomade heaolu ning lihtsustades investeeringutoetuse tingimusi võrreldes tingimustega, mis on sätestatud nõukogu 17. mai 1999. aasta määruses (EÜ) nr 1257/1999 Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi (EAGGF) toetuse kohta maaelu arendamiseks. ([2])

(22) Erametsad etendavad maapiirkondade majandustegevuses tähtsat osa ja seetõttu on ühenduse abi oluline nende majandusliku väärtuse parandamiseks ja laiendamiseks, tootmise mitmekesistamiseks ja turustamisvõimaluste parandamiseks, sellises valdkonnas nagu taastuv energia, säilitades samas metsade säästva majandamise ja nende multifunktsionaalse rolli.

(23) Esmaste põllumajandustoodete ja metsasaaduste töötlemise ja turustamise parandamist tuleks soodustada investeeringutoetusega, mis on suunatud tootmis- ja turustussektori tõhususe suurendamisele, edendades põllumajandustoodete ja metsasaa-

([1]) ELT L 270, 21.10.2003, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 118/2005 (ELT L 24, 27.1.2005, lk 15).

([2]) EÜT L 160, 26.6.1999, lk 80. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 2223/2004 (ELT L 379, 24.12.2004, lk 1).

▼B

duste töötlemist taastuvaks energiaks, võttes kasutusele uusi tehnoloogiaid ja innovatsiooni, avades uusi põllumajandustoodete ja metsasaaduste turustamisvõimalusi, rõhutades kvaliteeti ning parandades keskkonnakaitset, tööohutust, hügieeni ja loomade heaolu, kui see on asjakohane, tehes seda üldjuhul mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete ning muude teatud suurusest väiksemate ettevõtete kaudu, mis suudavad paremini tõsta kohalike toodete väärtust, lihtsustades samal ajal investeeringutoetuse tingimusi, võrreldes määruses (EÜ) nr 1257/1999 sätestatuga.

(24) Suurenenud konkurentsi tingimustes on oluline tagada, et põllumajandus- ja toidusektor ning metsandussektor saaks ära kasutada turustamisvõimalusi laialt levinud uudsete lähenemisviiside kaudu uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamisel. Sel eesmärgil tuleks julgustada koostööd põllumajandustootjate, toiduainetööstuse, põllumajandussaadusi töötleva tööstuse ja teiste partnerite vahel.

(25) Põllumajanduse infrastruktuur ning loodusõnnetuste vastased taastus- ja ennetusmeetmed peaksid toetama põllumajanduse ja metsanduse konkurentsivõime telge.

(26) Põllumajandusliku tootmise ja põllumajandustoodete kvaliteedi osas tuleks teha kättesaadavaks kogum ühenduse õigusaktidel põhinevaid meetmeid põllumajandustootjate nõuetega vastavusse viimise kohta, õhutades põllumajandustootjaid osalema toidukvaliteedikavades ja toetades tootjarühmi teavitamis- ja edendustegevuses.

(27) Nõuetega vastavusse viimise meetme eesmärk on edendada selliste oluliste nõuete kiiremat rakendamist ja järgimist põllumajandustootjate poolt, mis põhinevad keskkonda, rahvatervist, loomade tervishoidu ja taimetervist ning loomade heaolu ja tööohutust käsitlevatel ühenduse õigusaktidel. Need nõuded võivad panna põllumajandustootjatele uusi kohustusi ja seetõttu tuleks põllumajandustootjaid toetada, et aidata osaliselt katta nimetatud kohustustest tulenevaid lisakulusid või saamatajäänud tulu.

(28) Ühenduse või siseriiklikes toidukvaliteedikavades osalevatele põllumajandustootjatele toetust võimaldava meetme eesmärk on anda tarbijatele tagatis, et toode või tootmisprotsess on kvaliteetne põllumajandustootjate sellistes kavades osalemise tõttu, saavutada põllumajandussaaduste lisandväärtus ja suurendada turustamisvõimalusi. Et sellistes kavades osalemine võib tekitada lisakulusid ja kohustusi, mida turg täielikult ei kata, tuleks põllumajandustootjaid julgustada sellistes kavades osalema.

(29) On vaja parandada tarbijate teadlikkust eespool nimetatud kvaliteedikavade raames toodetud toodete olemasolust ja erisustest. Toetust tuleks anda tootjarühmadele, et nad teavitaksid tarbijaid ja edendaksid tooteid, mis on toodetud liikmesriikide poolt toetatud kvaliteedikavade kohaselt nende liikmesriikide maaelu arengu programmide raames.

(30) On vaja tagada ladus üleminek 2003. aasta ühinemisaktiga kasutusele võetud üksikute meetmete kogumi, nimelt elatuspõllumajandusettevõtete meetme ja tootjarühmade meetme osas.

(31) Maade hooldamise erimeetodite toetamine peaks kaasa aitama säästvale arengule, õhutades põllumajandustootjaid ja metsa valdajaid kasutama eeskätt neid maakasutusmeetodeid, mis vastavad vajadusele säilitada looduskeskkonda ja maastikku ning kaitsta ja parandada loodusvarasid. See peaks aitama rakendada ühenduse 6. keskkonnaalast tegevusprogrammi ja eesistujariigi järeldusi säästva arengu strateegia kohta. Käsitletavate võtmeküsimuste hulgas on bioloogiline mitmekesisus, Natura 2000 alade majandamine, vee ja mulla kaitse, kliimamuutuste

▼B

leevendamise abinõud, sealhulgas kasvuhoonegaaside ja ammoniaagi heidete vähendamine ja pestitsiidide säästev kasutamine.

(32) Metsandus on maaelu arengu lahutamatu osa ning säästvaks maakasutuseks antav toetus peaks hõlmama metsade säästvat majandamist ning nende multifunktsionaalset rolli. Metsad pakuvad mitmesuguseid hüvesid: nad annavad toormaterjali taastuvate ja keskkonnasõbralike toodete jaoks ning neil on tähtis osa majanduslikus heaolus, nad võimaldavad bioloogilist mitmekesisust, globaalset süsinikuringet, vee tasakaalu, erosioonikontrolli ning looduslike ohutegurite vältimist ning sotsiaalsete ja puhketeenuste pakkumist. Metsandusmeetmed tuleks vastu võtta ühenduse ja liikmesriikide poolt rahvusvahelisel tasandil antud kohustuste valguses ja need peaksid põhinema liikmesriikide riiklikel või piirkondlikel metsandusprogrammidel või samalaadsetel dokumentidel, milles tuleks arvesse võtta ministrite konverentsidel Euroopa metsade kaitse kohta vastuvõetud kohustusi. Metsandusmeetmed peaksid kaasa aitama ühenduse metsandusstrateegia rakendamisele. See toetus peaks vältima konkurentsi moonutamist ning olema turu suhtes erapooletu.

(33) Toetused ebasoodsate looduslike tingimustega mägipiirkondadele ja muudele ebasoodsate tingimustega piirkondadele peaksid põllumajandusmaa jätkuva kasutuse kaudu säilitama paikkonda ning alal hoidma ja edendama säästva põllumajandusliku tootmise süsteeme. Tuleks ette näha objektiivsed toetuse määra kinnitamise parameetrid, et tagada toetuskava tõhusus ja eesmärkide saavutamine. Määruse (EÜ) nr 1257/1999 teatud sätted vähemsoodsate piirkondade toetuste kohta peaksid teatud ajaks jääma kehtima.

(34) Tuleks jätkata toetuse andmist põllumajandustootjatele, et aidata toime tulla asjaomaste piirkondade ebasoodsate asjaoludega, mis tulenevad nõukogu 2. aprilli 1979. aasta direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta ([1]) ja nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta ([2]) rakendamisest, aitamaks kaasa Natura 2000 alade tõhusale majandamisele; samas tuleks toetus teha kättesaadavaks põllumajandustootjatele eesmärgiga aidata toime tulla vesikonna piirkondade ebasoodsate tingimustega, mis tulenevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiivi 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik ([3]) rakendamisest.

(35) Põllumajanduslik keskkonnatoetus peaks etendama tähtsat osa maapiirkondade säästva arengu toetamisel ning vastamisel ühiskonna kasvavale nõudlusele keskkonnateenuste järele. Põllumajanduslik keskkonnatoetus peaks kannustama põllumajandustootjaid ja teisi maa valdajaid teenindama ühiskonda tervikuna, võttes kasutusele põllumajandusliku tootmise meetodeid, mis on ühitatavad keskkonna, maastiku ja selle tunnusjoonte, loodusvarade, mulla ja geneetilise mitmekesisuse kaitse ja parandamisega, või jätkates nende meetodite kohaldamist. Selles kontekstis tuleks erilist tähelepanu pöörata põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamisele. Vastavalt põhimõttele, et saastaja maksab, peaks nimetatud toetus hõlmama üksnes neid kohustusi, mis ületavad vastavaid kohustuslikke norme.

(36) Põllumajandustootjaid tuleks jätkuvalt õhutada kohaldama loomade heaolu kõrgeid norme, toetades neid põllumajandustootjaid, kes rakendavad vastavaid kohustuslikke nõudeid ületavaid loomapidamisnõudeid.

([1]) EÜT L 103, 25.4.1979, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 807/2003 (ELT L 122, 16.5.2003, lk 36).

([2]) EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

([3]) EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1. Direktiivi on muudetud otsusega nr 2455/2001/EÜ (EÜT L 331, 15.12.2001, lk 1).

▼B

(37) Tuleks toetada mittetasuvaid investeeringuid, kui need on vajalikud põllumajanduse keskkonnakavade raames võetud kohustuste või muude põllumajanduse keskkonnaeesmärkide täitmiseks või suurendavad põllumajandusettevõttes Natura 2000 alade ja muude kõrge loodusliku väärtusega alade üldkasutuse väärtust.

(38) Et aidata kaasa keskkonnakaitsele ning looduslike ohutegurite ja tulekahjude ennetamisele ning leevendada kliimamuutusi, tuleks metsavarusid suurendada ja parandada põllumajandusmaa ja muu maa metsastamise abil. Metsastamine tuleks kohandada kohalike olude ja keskkonnaga ning soodustada bioloogilist mitmekesisust.

(39) Põllumajanduse metsandussüsteemidel on suur ökoloogiline ja sotsiaalne väärtus, sest nendes on ühendatud ekstensiivne põllumajandus ja metsandus, mille eesmärk on kõrgekvaliteedilise puidu ja muude metsasaaduste tootmine. Selliste süsteemide rajamist tuleks toetada.

(40) Arvestades metsade tähtsust direktiivide 74/409/EMÜ ja 92/43/EMÜ edukal rakendamisel, tuleks eritoetust anda metsa valdajatele, et aidata neil võidelda nende direktiivide rakendamisest tulenevate eriprobleemidega.

(41) Tuleks kasutusele võtta metsanduse keskkonnatoetus, et toetada vabatahtlikult võetud kohustusi parandada bioloogilist mitmekesisust, säilitada kõrge väärtusega metsa ökosüsteeme ning suurendada metsade kaitseväärtust seoses pinnase erosiooniga, veevarude ja vee kvaliteedi alalhoidmisega ning looduslike ohuteguritega.

(42) Tuleks toetada metsapotentsiaali taastamist loodusõnnetustes ja tulekahjudes kahjustatud metsades ning ennetusmeetmete kasutuselevõttu. Tulekahjude ennetusmeetmed peaksid hõlmama alasid, mis liikmesriigid on klassifitseerinud kõrge või keskmise metsatulekahjuohuga aladena vastavalt oma metsakaitsekavadele.

(43) Tuleks toetada metsa valdajate mittetasuvaid investeeringuid, kui need on vajalikud metsanduse keskkonnakohustuste või muude keskkonnaeesmärkide täitmiseks või selleks, et soodustada metsades asjaomaste piirkondade üldkasutuse väärtust.

(44) Et tagada käesoleva määruse kohase maade hooldamise toetuse sihipärane ja tõhus kasutamine, peaksid liikmesriigid määrama sekkumisvaldkonnad selle prioriteedi teatavate meetmete raames. Mägipiirkonnad ja muud ebasoodsate tingimustega piirkonnad tuleks määrata ühiste objektiivsete kriteeriumide alusel. Seetõttu tuleks mõnest hilisemast kuupäevast alates kehtetuks tunnistada sellised nõukogu direktiivid ja otsused, millega võetakse vastu või muudetakse ebasoodsate tingimustega piirkondade nimekirju vastavalt nõukogu 20. mai 1997. aasta määruse (EÜ) nr 950/97 põllumajandusstruktuuride tõhustamise kohta ([1]) artikli 21 lõigetele 2 ja 3. Natura 2000 alad määratakse vastavalt direktiividele 79/409/EMÜ ja 92/43/EMÜ. Liikmesriigid peaksid määrama alad, mis sobivad metsastamiseks keskkonnakaitselistel põhjustel, nagu kaitse erosiooni vastu, looduslike ohutegurite vältimine või metsaressursside laiendamine, mis aitavad kaasa kliimamuutuste leevendamisele, ning kõrge või keskmise metsatulekahjuohuga metsaalad.

(45) Tuleks luua karistuste süsteem juhuks, kui teatavate maade hooldamise meetmete kohaselt toetust saavad isikud ei täida oma ettevõttes määruses (EÜ) nr 1782/2003 sätestatud kohustuslikke nõudeid, võttes arvesse rikkumiste tõsidust, ulatust, püsivust ja kordumist.

(46) On vaja kaasas käia maapiirkondades toimuvate muutustega, aidates maapiirkondadel mitmekesistada põllumajandustegevust

([1]) EÜT L 142, 2.6.1997, lk 1. Määrus on tühistatud määrusega (EÜ) nr 1257/1999.

▼B

mittepõllumajandustegevuse suunas ja arendada mittepõllumajandussektoreid, edendada tööhõivet, parandada põhiteenuseid, sealhulgas kohalik juurdepääs info- ja teabeedastustehnoloogiatele, ja teha investeeringuid, muutes maapiirkonnad atraktiivsemaks, et vähendada suundumust majandusliku ja sotsiaalse languse ning paikkonna rahvastikukao poole. Selles suhtes on vaja tõhustada ka inimpotentsiaali.

(47) Tuleks toetada muid laiema maamajandusega seotud meetmeid. Tuleks määratleda meetmete loetelu *Leader*-algatuse kogemuse alusel ja võtta arvesse mitme sektori vajadusi maaelu sisemise arengu järele.

(48) Kohaliku arengu strateegiate rakendamine võib tugevdada territoriaalset ühtsust ning laiema maamajanduse ja elanikkonna jaoks ettenähtud meetmete vahelist koostoimet. Seetõttu tuleks laiemat maamajandust käsitlevaid meetmeid rakendada soovitatavalt kohaliku arengu strateegiate kaudu.

(49) On vaja selgelt määratleda maapiirkondade elu kvaliteedi parandamise ja maamajanduse mitmekesistamise telje ning muude ühenduse finantseerimisvahendite, eriti ühtekuuluvuspoliitika finantseerimisvahendite ühtsuse ja vastastikuse täiendavuse põhimõtted.

(50) Pärast kolme programmiperioodi kogemust on *Leader*-algatus saavutanud sellise küpsuse taseme, mis võimaldab maapiirkondades *Leader*-lähenemist laiemalt rakendada põhilises maaelu arengu programmitöös. Seetõttu tuleks kehtestada sätted, et kanda *Leader*-lähenemise peamised põhimõtted üle programmidesse, luues neile eriteljed, ja sätestada kohalike tegevusrühmade mõiste ning toetatavad meetmed, sealhulgas partnerlussuutlikkus, kohalike strateegiate rakendamine, koostöö, võrgustikutöö ning oskuste omandamine.

(51) Arvestades *Leader*-lähenemise tähtsust, tuleks selle prioriteedi jaoks ette näha EAFRD oluline panus.

(52) EAFRD peab tehnilise abi kaudu toetama programmide rakendamisega seotud tegevusi. Nõukogu 21. juuni 2005. aasta määruse (EÜ) nr 1290/2005 ühise põllumajanduspoliitika finantseerimise kohta ([1]) artiklis 5 nimetatud tehnilise abi osana tuleks ühenduse tasandil luua maaelu arengu võrgustik.

(53) Tuleks sätestada kasutatavate vahendite eraldamise kord. Vahendid peaksid olema kooskõlas 2007.—2013. aasta finantsperspektiiviga. Maaelu arenguks ettenähtud kogusumma tuleks igal aastal uuesti eraldada. Tuleks lubada olulist keskendumist piirkondadele, mis on abikõlblikud lähenemiseesmärgi kohaselt.

(54) Nõukogu peaks koostama sätted, millega määratakse kindlaks käesoleva määruse alusel maaelu arenguks ajavahemikul 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013 antav ühenduse toetus, selle iga-aastane jaotus ja miinimumsumma, mis koondatakse lähenemiseesmärgi alusel abikõlblikesse piirkondadesse kooskõlas 2007.—2013. aasta finantsperspektiiviga ning institutsioonidevahelise kokkuleppega, mis käsitleb eelarvemenetluse parandamist ja eelarvedistsipliini samal perioodil.

(55) Fondide raames liikmesriigile lähenemiseesmärgi jaoks eraldatavatele iga-aastastele assigneeringutele, mis osaliselt pärinevad EAGGF arendusrahastust, struktuurifondidest, Ühtekuuluvusfondist ja Kalanduse Arendusrahastust, ([2]) tuleks määrata ülemmäär vastavalt liikmesriigi suutlikkusele toetust vastu võtta.

([1]) ELT L 209, 11.8.2005, lk 1.
([2]) Nõukogu 21. juuni 1999. aasta määrus (EÜ) nr 1263/1999 Kalanduse Arendusrahastu kohta (EÜT L 161, 26.6.1999, lk 54).

▼B

(56) Liikmesriikidele kättesaadavate kulukohustuste assigneeringute suunavaks jaotuseks tuleks kehtestada objektiivse ja läbipaistva meetodi kohaselt kriteeriumid.

(57) Lisaks nendele summadele peaksid liikmesriigid arvesse võtma määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 12 lõike 2 kohaseid summasid.

(58) Fondide kaudu kättesaadavad assigneeringud tuleks programmitööks indekseerida kindla summa alusel.

(59) EAFRD panuse määr maaelu arengu programmidesse tuleks kindlaks määrata vastavalt liikmesriikides tehtavatele siseriiklikele kulutustele, võttes arvesse maa hooldamise ja keskkonnaga seotud prioriteedi tähtsust, lähenemiseesmärgi alusel abikõlblike piirkondade olukorda ning *Leader*-lähenemise esmatähtsust.

(60) Et leevendada põllumajandus- ja metsandustegevuse ning põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmisega seotud erilisi piiranguid ja struktuuriprobleeme, mis tulenevad kõrvalisest asukohast, saarelisest asendist või kaugusest ning maaelu arengu sõltuvusest piiratud arvust põllumajandustoodetest, ja et soodustada jõulist maaelu arengu poliitikat, tuleks asutamislepingus nimetatud äärepoolseimates piirkondades ja nõukogu 19. juuli 1993. aasta määrusega (EMÜ) nr 2019/93 (väiksemate Egeuse mere saarte heaks teatavate põllumajandussaaduste suhtes kohaldatavate erimeetmete kohta) ([1]) hõlmatud saartel kohaldada teatavate maaelu arengu meetmete suhtes erisätteid ja asjakohaseid EAFRD saadava kaasfinantseerimise määrasid.

(61) Vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele ja eranditele tuleks kehtestada kulutuste abikõlblikkuse siseriiklikud eeskirjad.

(62) EAFRDst saadava abi tõhususe, õigluse ja püsiva mõju tagamiseks peaksid teatavad sätted tagama investeeringutega seotud tegevuse kindluse ja vältima fondi kasutamist kõlvatu konkurentsi eesmärgil.

(63) EAFRD tegevuste detsentraliseeritud rakendamisega peaksid kaasnema eeskätt rakendamise kvaliteediga ning tulemuste, usaldusväärse finantsjuhtimise ja kontrolliga seotud tagatised.

(64) Liikmesriigid peaksid võtma meetmeid juhtimis- ja kontrollisüsteemide veatu toimimise tagamiseks. Selleks on vaja kehtestada üldpõhimõtted ja põhifunktsioonid, mida peaksid tagama kõik juhtimis- ja kontrollisüsteemid. Seetõttu on vaja määrata korraldusasutus ja täpsustada selle ülesanded.

(65) Iga maaelu arengu programm peaks olema hõlmatud seirekomisjon asjakohase seirega, mis põhineb koostöös liikmesriikidega kehtestatud ja rakendatud ühisel seire- ja hindamisraamistikul, et tõhusalt täita maaelu arengu erinõudeid.

(66) EAFRD tegevuste tõhusus ja toime sõltuvad ka paremast hindamisest ühtse seire- ja hindamisraamistiku alusel. Eelkõige tuleks programme hinnata nende koostamise, rakendamise ja täitmise osas.

(67) Et võimaldada partnerluse tõhusust ja edendada ühenduse tegevust, tuleks teavet selle kohta avaldada nii laiaulatuslikult kui võimalik. Selle eest vastutavad programmide korraldusasutused.

(68) Käesolevas määruses määratletud maaelu areng peaks olema abikõlblik saama liikmesriikide toetust ilma ühenduse kaasfinantseerimiseta. Pidades silmas sellise abi majanduslikku toimet ning et tagada kooskõla meetmetega, mis on abikõlblikud saama ühenduse toetust, ja lihtsustada protseduurireegleid, tuleks kehtestada riigiabi erieeskirjad, võttes lisaks arvesse määruse (EÜ)

([1]) EÜT L 184, 27.7.1993, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1782/2003.

▼B

nr 1257/1999 rakendamise kogemusi. Lisaks tuleks liikmesriikidele anda programmitöö osana volitus ühenduse toetust saava maaelu arengu lisafinantseerimiseks ettenähtud riigiabi andmiseks käesoleva määruse sätetele vastava teatamiskorra kohaselt.

(69) On vaja vastu võtta eeskirjad, et hõlbustada üleminekut olemasolevalt toetuskavalt uuele maaelu arengu toetuskavale.

(70) Uus, käesoleva määrusega sätestatud toetuskava asendab olemasoleva toetuskava. Seetõttu tuleks määrus (EÜ) nr 1257/1999 alates 1. jaanuarist 2007 kehtetuks tunnistada, välja arvatud teatud sätted vähemsoodsate piirkondade kohta, mis tuleks tunnistada kehtetuks hilisemal kuupäeval.

(71) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta kooskõlas nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusega 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused. ([1])

(72) Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee on esitanud arvamuse. ([2])

(73) Regioonide komitee on esitanud arvamuse, ([3])

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

ABI EESMÄRGID JA ÜLDEESKIRJAD

I PEATÜKK

REGULEERIMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimisala

Käesoleva määrusega:

1) sätestatakse üldeeskirjad, millega reguleeritakse maaelu arendamiseks antavat ühenduse toetust, mida finantseeritakse määrusega (EÜ) nr 1290/2005 asutatud EAFRDst;

2) määratletakse maaelu arengu poliitika eesmärgid;

3) määratletakse maaelu arengu poliitika strateegiline kontekst, sealhulgas maaelu arengu poliitika jaoks ettenähtud ühenduse strateegiasuuniste kindlaksmääramise meetod (edaspidi "ühenduse strateegilised suunised") ja riiklikud strateegiakavad;

4) määratletakse maaelu arengu prioriteedid ja meetmed;

5) sätestatakse partnerluse, programmitöö, hindamise, finantsjuhtimise, seire ja kontrolli eeskirjad liikmesriikide ja komisjoni poolt jagatud vastutuse alusel.

([1]) EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.
([2]) Arvamus on esitatud 9. märtsil 2005 (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).
([3]) Arvamus on esitatud 23. veebruaril 2005 (ELT C 164, 5.7.2005, lk 18).

▼B

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *programmitöö* — mitmeastmeline korraldamise, otsuste tegemise ja finantseerimise protsess, mis on ette nähtud EAFRD prioriteetsete eesmärkide saavutamiseks mõeldud ühenduse ja liikmesriikide ühistegevuse rakendamiseks mitme aasta jooksul;

b) *piirkond* — territoriaalne üksus, mis vastab statistiliste territoriaaljaotuste nomenklatuuri 1. või 2. tasandile (NUTS 1. ja 2. tasand) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS) ([1]) tähenduses;

c) *telg* — ühtne rühm meetmeid, millel on nende rakendamisest ning ühte või enamasse artiklis 4 sätestatud eesmärgi saavutamisse panustamisest otseselt tulenevad konkreetsed eesmärgid;

d) *meede* — telje rakendamisele kaasaaitavate tegevuste kogum, millele viidatakse artikli 4 lõikes 2;

e) *tegevus* — vastavalt asjaomase maaelu arengu programmi jaoks sätestatud kriteeriumidele valitav ja ühe või enama abisaaja poolt rakendatav projekt, leping või kord, mis võimaldab artiklis 4 sätestatud eesmärkide saavutamist;

f) *ühine seire- ja hindamisraamistik* — komisjoni ja liikmesriikide poolt välja töötatud üldine lähenemine, mis määratleb lähteolukorra ning programmide rahalise teostamise, tootluse, tulemuste ja mõjuga seotud piiratud arvu ühiseid näitajaid;

g) *kohaliku arengu strateegia* — ühtne kogum kohalike eesmärkide saavutamiseks ja vajaduste rahuldamiseks kavandatud tegevusi, mida rakendatakse partnerluses asjakohasel tasandil;

h) *abisaaja* — avalik-õiguslik või eraõiguslik majandustegevuses osalev isik, organ või ettevõtja, kes vastutab tegevuse rakendamise või toetuse saamise eest;

i) *avaliku sektori kulutused* — kõik tegevuste finantseerimiseks antavad riiklikud panused, mis pärinevad riigi või piirkondlike või kohalike asutuste või Euroopa ühenduste eelarvest ning mis tahes muud samalaadsed kulutused. Kõiki tegevuste finantseerimiseks antavaid panuseid, mis pärinevad ühe või mitme piirkondliku või kohaliku asutuse avalik-õiguslike organite või ühenduste või Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivi 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta ([2]) tähenduses avalik-õiguslike organite eelarvest, käsitatakse avaliku sektori panusena;

j) *lähenemiseesmärk* — Euroopa Regionaalarengu Fondi (edaspidi "ERDF"), Euroopa Sotsiaalfondi (edaspidi "ESF") ja Ühtekuuluvusfondi (edaspidi "CF") reguleerivate ühenduse õigusaktide kohased tegevuseesmärgid vähimarenenud liikmesriikidele ja piirkondadele ajavahemikuks 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013.

([1]) ELT L 154, 21.6.2003, lk 1.
([2]) ELT L 134, 30.4.2004, lk 114.

▼B

II PEATÜKK

ÜLESANDED JA EESMÄRGID

Artikkel 3

Ülesanded

EAFRD aitab kaasa jätkusuutliku maaelu arengu edendamisele kogu ühenduses, täiendades ühise põllumajanduspoliitika turukorraldus- ja tulutoetuspoliitikat, ühtekuuluvuspoliitikat ja ühist kalanduspoliitikat.

Artikkel 4

Eesmärgid

1. Maaelu arengu toetus aitab kaasa järgmiste eesmärkide saavutamisele:

a) põllumajanduse ja metsanduse konkurentsivõime parandamine toetades ümberkorraldamist, arendamist ja innovatsiooni;

b) keskkonna ja paikkonna parandamine toetades maade hooldamist;

c) maapiirkondade elu kvaliteedi parandamine ja majandustegevuse mitmekesistamise soodustamine.

2. Lõikes 1 näidatud eesmärgid rakendatakse IV jaotises määratletud nelja telje abil.

III PEATÜKK

ABI PÕHIMÕTTED

Artikkel 5

Vastastikune täiendavus, kooskõla ja nõuetekohasus

1. EAFRD täiendab siseriiklikke, piirkondlikke ja kohalikke meetmeid, andes oma panuse ühenduse prioriteetidesse.

2. Komisjon ja liikmesriigid tagavad, et EAFRD ja liikmesriikide poolt antav abi on kooskõlas ühenduse tegevuste, poliitika ja prioriteetidega. EAFRD abi on kooskõlas Majandusliku ja Sotsiaalse Ühtekuuluvuse Fondi ja eelkõige ühenduse kalanduse toetusvahendiga.

3. See kooskõla sätestatakse artiklis 9 nimetatud ühenduse strateegiasuunistega, artiklis 11 nimetatud riikliku strateegiakavaga, artiklis 15 nimetatud maaelu arengu programmidega ning artiklis 14 nimetatud komisjoni aruandega.

4. Komisjon ja liikmesriigid tagavad kooskõlas oma vastavate kohustustega erinevatest fondidest, nimelt ERDF, ESF, CF, ühenduse kalanduse toetusvahendist saadava abi ning Euroopa Investeerimispanga (edaspidi “EIP”) ja ühenduse muude finantseerimisvahendite sekkumiste vahelise koordineerimise.

5. Lisaks peab kooskõla olema ka Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondiga.

▼B

6. Käesoleva määruse kohaselt ei anta toetust sellistele toetuskavadele, mis on abikõlblikud ühise turukorralduse alusel, kui artikli 90 lõikes 2 nimetatud korras kehtestatud eranditest, mis tuleb veel määratleda, ei tulene teisiti.

7. Liikmesriigid tagavad EAFRD poolt finantseeritavate tegevuste vastavuse asutamislepingule ja selle kohaselt vastu võetud õigusaktidele.

Artikkel 6

Partnerlus

1. EAFRD abi rakendatakse tihedas koostöös (edaspidi "partnerlus") komisjoni ja liikmesriikide vahel ning liikmesriikide poolt siseriiklike eeskirjade ja tava kohaselt määratud asutuste ja organitega, sealhulgas:

a) pädevate piirkondlike ja kohalike asutustega ning muude avaliku võimu asutustega;

b) majandus- ja sotsiaalpartneritega;

c) kõikide muude asjakohaste organitega, kes esindavad kodanikuühiskonda ning valitsusväliseid organisatsioone, sealhulgas keskkonnaorganisatsioone, ning meeste ja naiste võrdõiguslikkuse edendamise eest vastutavate organitega.

Liikmesriigid määravad esinduspartnerid siseriiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning majandus-, sotsiaal- ja keskkonna- või muus valdkonnas (edaspidi "partnerid"). See loob tingimused kõigi asjaomaste organite laiaulatuslikuks ja tõhusaks osalemiseks vastavalt siseriiklikele eeskirjadele ja tavadele, võttes arvesse vajadust edendada meeste ja naiste võrdõiguslikkust ning säästvat arengut keskkonna kaitse ja parandamise nõuete integreerimise kaudu.

2. Partnerlust teostatakse, pidades silmas iga partnerikategooria vastavaid institutsioonilisi, juriidilisi ja finantskohustusi, nagu on määratletud lõikes 1.

3. Partnerlus kaasatakse riikliku strateegiakava koostamisse ja seiresse ning maaelu arengu programmide koostamisse, rakendamisse, seiresse ja hindamisse. Liikmesriigid kaasavad kõik asjaomased partnerid erinevates programmitöö etappides, arvestades igale astmele määratud tähtaega.

Artikkel 7

Subsidiaarsus

Liikmesriigid vastutavad maaelu arengu programmide rakendamise eest vastaval territoriaalsel tasandil kooskõlas käesoleva määrusega vastavalt oma institutsioonilisele korrale.

Artikkel 8

Meeste ja naiste võrdõiguslikkus ja mittediskrimineerimine

Liikmesriigid ja komisjon edendavad programmi rakendamise eri etappides meeste ja naiste võrdõiguslikkust ning tagavad, et välditakse igasugust diskrimineerimist soo, rassi või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse tõttu.

▼B

See hõlmab programmi koostamise, rakendamise, seire ja hindamise etappe.

II JAOTIS

STRATEEGILINE LÄHENEMINE MAAELU ARENGULE

I PEATÜKK

ÜHENDUSE STRATEEGIASUUNISED

Artikkel 9

Sisu ja vastuvõtmine

1. Nõukogu võtab vastu ühenduse maaelu arengu poliitika strateegiasuunised 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013 kestvaks programmiperioodiks ühenduse tasandil sätestatud poliitikaprioriteetide valguses.

Nende strateegiliste suunistega nähakse ühenduse tasandil programmiperioodiks ette maaelu arengu strateegiaprioriteedid, pidades silmas iga käesoleva määrusega sätestatud telje rakendamist.

2. 20. veebruariks 2006 võetakse vastu ühenduse strateegiasuuniseid käsitlev otsus vastavalt asutamislepingu artiklis 37 sätestatud korrale. Otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 10

Läbivaatamine

Pidades silmas eeskätt ühenduse prioriteetide muutumist, võidakse ühenduse strateegiasuunised uuesti läbi vaadata.

II PEATÜKK

RIIKLIKUD STRATEEGIAKAVAD

Artikkel 11

Sisu

1. Iga liikmesriik esitab riikliku strateegiakava, milles näidatakse EAFRD ja asjaomase liikmesriigi tegevuse prioriteedid, võttes arvesse ühenduse strateegiasuuniseid, nende erieesmärke, EAFRD panust ja muid rahalisi allikaid.

2. Riiklik strateegiakava tagab, et ühenduse poolt maaelu arendamiseks antav abi on kooskõlas ühenduse strateegiasuunistega ning et ühenduse, riigi ja piirkonna prioriteedid on omavahel kooskõlas. Riiklik strateegiakava on viitevahendiks EAFRD programmitöö ettevalmistamisel. Seda viiakse ellu maaelu arengu programmide abil.

3. Iga riiklik strateegiakava sisaldab järgmist:

a) majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnaolukorra ning arengupotentsiaali hindamine;

▼B

b) ühenduse ja asjaomase liikmesriigi ühiseks tegevuseks valitud strateegia, näidates tehtud valikute vastavust ühenduse strateegiasuunistele;

c) maaelu arengu temaatilised ja territoriaalsed prioriteedid iga telje kohaselt, sealhulgas peamised kvantifitseeritud eesmärgid ning asjakohased seire- ja hindamisnäitajad;

▼M5

d) riikliku strateegiakava rakendamise maaelu arengu programmide loetelu ning EAFRD eraldiste suunav jaotus iga programmi osas, sealhulgas määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 12 lõikes 2 sätestatud summad, ja eraldi väljatooduna käesoleva määruse artikli 69 lõikes 5a sätestatud summad;

▼B

e) vahendid kooskõlastamise tagamiseks muude ühise põllumajanduspoliitika vahendite ning ERDF, ESF, CF, ühenduse kalanduse toetusvahendi ja EIPga;

f) vajaduse korral lähenemiseesmärgi saavutamiseks ettenähtud eelarve;

g) artikli 66 lõikes 3 ja artiklis 68 nimetatud riikliku maaeluvõrgustiku loomise korra kirjeldus ja selleks ettenähtud summa.

Artikkel 12

Koostamine

1. Liikmesriigid koostavad riikliku strateegiakava pärast ühenduse strateegiasuuniste vastuvõtmist.

See kava koostatakse vastavalt liikmesriigi institutsioonilisele korrale tihedas koostöös artiklis 6 nimetatud partneritega. Kava koostatakse tihedas koostöös komisjoniga ja hõlmab ajavahemikku 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013.

2. Liikmesriigid saadavad komisjonile oma riikliku strateegiakava enne oma maaelu arengu programmide esitamist.

▼M5

Artikkel 12a

Läbivaatamine

1. Iga liikmesriik, kes alates 2010. aastast saab nõukogu 19. jaanuari 2009. aasta määruse (EÜ) nr 73/2009 (millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames põllumajandustootjate suhtes kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks) ([1]) artikli 9 lõike 4 ja artikli 10 lõike 3 kohasest kohustuslikust toetuste ümbersuunamisest tulenevaid lisavahendeid ning alates 2011. aastast kõnealuse määruse artikli 136 alusel tulenevaid summasid, vaatab pärast käesoleva määruse artiklis 10 osutatud ühenduse strateegiasuuniste läbivaatamist käesoleva määruse artikli 12 lõikes 1 osutatud menetluse kohaselt läbi oma riikliku strateegiakava.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud muudetud riiklik strateegiakava saadetakse komisjonile hiljemalt 30. juunil 2009.

([1]) ELT L 30, 31.1.2009, lk 16.

▼B

III PEATÜKK

STRATEEGIASEIRE

Artikkel 13

Liikmesriikide kokkuvõtlik aruanne

1. Esmakordselt aastal 2010 ja hiljemalt iga teise aasta 1. oktoobril esitab iga liikmesriik komisjonile kokkuvõtliku aruande oma riikliku strateegiakava ja eesmärkide rakendamisel tehtud arengu kohta ja oma panuse kohta ühenduse strateegiasuuniste kohaste eesmärkide saavutamisse. Viimane kokkuvõtlik aruanne esitatakse hiljemalt 1. oktoobriks 2014.

2. Aruandes tehakse kokkuvõte artiklis 82 nimetatud eelmiste aastate arenguaruannetest ja kirjeldatakse eeskätt:

a) maaelu arengu programmide saavutusi ja tulemusi seoses riiklikus strateegiakavas sätestatud näitajatega;

b) iga programmi püsihindamiste tulemusi.

3. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid artikli 15 lõikes 2 nimetatud tervikprogrammide osas lisada artiklis 82 nimetatud iga-aastastesse arenguaruannetesse käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud elemente artiklis 82 ettenähtud tähtaja jooksul.

Artikkel 14

Komisjoni aruanne

1. Esmakordselt aastal 2011 ja iga teise aasta alguses esitab komisjon aruande, milles tehakse kokkuvõte peamistest arengutest, suundumustest ja väljakutsetest seoses riiklike strateegiakavade ja ühenduse strateegiasuuniste rakendamisega. Viimane komisjoni aruanne esitatakse 2015 aasta alguses.

See aruanne põhineb artiklis 13 nimetatud liikmesriikide kokkuvõtlike aruannete komisjoni poolt tehtud analüüsil ja hindamisel ning muul olemasoleval teabel. Selles näidatakse liikmesriikide ja komisjoni poolt võetud või võetavad meetmed, et võimaldada aruande järelduste asjakohast püsivat jälgimist.

2. Komisjoni aruanne saadetakse Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele.

▼B

III JAOTIS

PROGRAMMITÖÖ

I PEATÜKK

PROGRAMMITÖÖ SISU

Artikkel 15

Maaelu arengu programmid

1. EAFRD toimib liikmesriikides maaelu arengu programmide kaudu. Nende programmidega rakendatakse maaelu arengu strateegiat, mille eesmärkide saavutamiseks EAFRD abi taotletakse, läbi kogumi meetmete, mis on omavahel rühmitatud vastavalt IV jaotises määratletud telgedele.

Iga maaelu arengu programm hõlmab ajavahemikku 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013.

2. Liikmesriik võib esitada kas tervikliku programmi kogu oma territooriumi kohta või piirkondlike programmide kogumi.

3. Liikmesriigid, kellel on piirkondlikud programmid, võivad heakskiitmiseks esitada ka riikliku raamistiku, mis sisaldab piirkondlike programmide ühiseid elemente.

Artikkel 16

Programmide sisu

Iga maaelu arengu programm sisaldab järgmist:

a) olukorra analüüs tugevuste ja puuduste osas, nendega tegelemiseks valitud strateegia ning artiklis 85 nimetatud eelhindamine;

b) valitud prioriteetide põhjendus, pidades silmas ühenduse strateegiasuuniseid ja riiklikku strateegiakava, samuti eeldatav mõju vastavalt eelhindamisele;

c) teave telgede ning iga telje jaoks kavandatud meetmete kohta ning nende kirjeldus, sealhulgas kontrollitavad erieesmärgid ning artiklis 81 nimetatud näitajad, mis võimaldavad mõõta programmi edenemist, tõhusust ja tulemuslikkust;

d) finantseerimiskava, mis hõlmab kahte tabelit:

— tabel, milles vastavalt artikli 69 lõigetele 4 ja 5 näidatakse igaks aastaks kavandatud EAFRD kogupanus. Vajaduse korral näidatakse finantseerimiskavas eraldi EAFRD kogupanuse raames lähenemiseesmärgi kohaselt abikõlblikele piirkondadele tehtavad assigneeringud. EAFRD aastane kavandatud panus peab vastama finantsperspektiividele;

— tabel, milles esitatakse kogu programmiperioodi osas ühenduse kogu kavandatud panus ja vastav riiklik finantseerimine iga telje osas, EAFRD panuse määr iga telje puhul ning tehniliseks abiks ettenähtud summa. Vajaduse korral peab see tabel eraldi näitama ka fondi kavandatud panust lähenemiseesmärgi kohaselt abikõlblikele piirkondadele ja vastavat riiklikku finantseerimist;

▼B

e) teabeks esialgsete summade suunav jaotus meetmete kaupa avaliku sektori ja erakulutuste osas;

f) vajaduse korral tabel, mis näitab riiklikku lisafinantseerimist telje kohta vastavalt artiklile 89;

g) konkurentsieeskirjade alusel hindamiseks vajalikud elemendid ja vajaduse korral asutamislepingu artiklite 87, 88 ja 89 kohaselt lubatud selliste abikavade loetelu, mida kasutatakse programmide rakendamiseks;

h) teave vastastikuse täiendavuse kohta meetmetega, mida finantseeritakse muudest ühise põllumajanduspoliitika vahenditest, ühtekuuluvuspoliitika raames ning samuti ühenduse kalanduse toetusvahendist;

i) programmi rakenduskord, sealhulgas:

   i) kõikide artikli 74 lõikes 2 ettenähtud asutuste määramine liikmesriigi poolt ning teabeks juhtimis- ja kontrollisüsteemide kokkuvõtlik kirjeldus;

   ii) seire- ja hindamissüsteemide ning seirekomitee koosseis;

   iii) sätted kindlustamaks, et programm oleks avalikustatud;

j) artiklis 6 nimetatud partnerite määramine ja partnerite konsultatsioonide tulemused.

▼M5

Artikkel 16a

Teatavate prioriteetidega seotud eritegevused

1. Alates 2010. aasta 1. jaanuarist sätestavad liikmesriigid oma maaelu arengu programmides vastavalt oma erivajadustele tegevuste liigid, millel on järgmised ühenduse strateegiasuunistes kirjeldatud ja riiklikus strateegiakavades täpsustatud prioriteedid:

a) kliimamuutused,

b) taastuvenergia,

c) veemajandus,

d) bioloogiline mitmekesisus,

e) piimandussektori ümberkorraldamisega kaasnevad meetmed,

f) punktides a, b, c ja d loetletud prioriteetidega seonduv innovatsioon.

Esimeses lõigus osutatud prioriteetidega seotud tegevuste liikide eesmärgiks on mõjude, nagu näiteks II lisas täpsustatud võimalike mõjude, saavutamine. Kõnealuses lisas on esitatud selliste tegevuste liikide ja nende võimalike mõjude mittetäielik loetelu.

Käesolevas lõikes osutatud tegevustega seonduvad muudetud maaelu arengu programmid esitatakse komisjonile hiljemalt 30. juunil 2009.

2. Alates 2010. aasta 1. jaanuarist võib lõikes 1 osutatud tegevuste liikide puhul suurendada I lisas kindlaksmääratud toetuse määra 10 protsendipunkti võrra.

▼M5

3. Alates 2010. aasta 1. jaanuarist sisaldab iga maaelu arengu programm järgmist:

a) tegevuste liikide loetelu ja artikli 16 punktis c osutatud teave käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tegevuste eriliikide kohta;

b) tabel, milles sätestatakse ajavahemikuks 1. jaanuarist 2010 kuni 31. detsembrini 2013 ühenduse kogupanus käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tegevuste liikide jaoks.

4. Määruse (EÜ) nr 73/2009 artikli 2 punktis g määratletud uute liikmesriikide puhul asendatakse lõigete 1 ja 3 sissejuhatustes osutatud alguskuupäevad kuupäevaga 1. jaanuar 2013, lõikes 1 osutatud maaelu arengu programmide esitamise kuupäev kuupäevaga 30. juuni 2012 ning lõike 3 punktis b osutatud ajavahemik ajavahemikuga 1. jaanuar 2013 kuni 31. detsember 2013.

5. Lõikeid 1, 3 ja 4 ei kohaldata Bulgaaria ja Rumeenia suhtes.

▼B

Artikkel 17

Eesmärkide vaheline tasakaal

1. Ühenduse rahaline panus kõigile kolmele artiklis 4 nimetatud eesmärgile katab vähemalt 10 % EAFRD kogupanusest programmi IV jaotise I peatüki 1. ja 3. jaos nimetatud 1. ja 3. telje jaoks ning vähemalt 25 % EAFRD kogupanusest programmi I peatüki 2. jaos nimetatud 2. telje jaoks. Prantsuse ülemeredepartemangude programmide jaoks on ühenduse minimaalne rahaline panus 10 % 2. telje jaoks.

2. Vähemalt 5 % EAFRD kogupanusest tuleb reserveerida programmi IV jaotise I peatüki 4. jaos nimetatud programmi 4. telje jaoks. See summa moodustab osa lõikes 1 sätestatud protsendimäärадest. Tšehhi Vabariigi, Eesti, Küprose, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Sloveenia ja Slovakkia jaoks ette nähtud minimaalse ühenduse rahalise panuse 5 % 4. telje jaoks võib programmiperioodi jooksul sisse viia sellisel viisil, et keskmiselt vähemalt 2,5 % EAFRD kogutoetusest on reserveeritud 4. telje jaoks.

▼M1

Bulgaaria ja Rumeenia puhul reserveeritakse ajavahemikul 2010–2013 keskmiselt vähemalt 2,5 % EAFRD kogupanusest 4. telje jaoks. Nimetatud protsendi arvutamisel võetakse arvesse mis tahes EAFRD toetust kõnealusele teljele ajavahemikul 2007–2009.

▼M5

3. Artikli 69 lõike 5a kohasest kohustuslikust toetuste ümbersuunamisest tulenevate summadega võrdseid summasid ei võeta arvesse EAFRD kogupanuse puhul, mille põhjal arvutatakse välja ühenduse minimaalne rahaline panus iga telje jaoks vastavalt käesoleva artikli lõigetele 1 ja 2.

▼B

II PEATÜKK

ETTEVALMISTAMINE, HEAKSKIITMINE JA LÄBIVAATAMINE

Artikkel 18

Ettevalmistamine ja heakskiitmine

1. Maaelu arengu programmid kehtestab liikmesriik, tehes tihedat koostööd artiklis 6 nimetatud partneritega.

2. Liikmesriigid esitavad komisjonile artiklis 16 nimetatud teavet sisaldava ettepaneku iga maaelu arengu programmi kohta.

3. Komisjon hindab kavandatud programme, võttes aluseks nende vastavuse ühenduse strateegiasuunistele, riiklikule strateegiakavale ja käesolevale määrusele.

Kui komisjon leiab, et maaelu arengu programm ei vasta ühenduse strateegiasuunistele, riiklikule strateegiakavale või käesolevale määrusele, nõuab ta liikmesriigilt kavandatud programmi läbivaatamist.

4. Iga maaelu arengu programm kiidetakse heaks artikli 90 lõikes 2 nimetatud korras.

Artikkel 19

Läbivaatamine

1. Maaelu arengu programmid vaadatakse uuesti läbi ja pärast seirekomisjoni heakskiitu kohandab liikmesriik neid vajaduse korral ülejäänud perioodiks. Läbivaatamistes võetakse arvesse hindamistulemusi ja komisjoni aruandeid, pidades eelkõige silmas ühenduse prioriteetide arvessevõtmise viisi parandamist või kohandamist.

2. Komisjon võtab maaelu arengu programmide läbivaatamise taotluste osas otsuse vastu pärast sellise taotluse esitamist liikmesriigi poolt vastavalt artikli 90 lõikes 2 nimetatud korrale. Muudatused, mis nõuavad komisjoni heakskiitu, määratletakse vastavalt artikli 90 lõikes 2 nimetatud korrale.

▼B

IV JAOTIS

MAAELU ARENGU TOETUS

I PEATÜKK

TELJED

1. JAGU

1. Telg

Põllumajandus- ja metsandussektori konkurentsivõime parandamine

Artikkel 20

Meetmed

Toetuse suunamine põllumajandus- ja metsandussektori konkurentsivõime parandamiseks hõlmab järgmist:

a) teadmiste suurendamisele ja inimpotentsiaali parandamisele suunatud meetmed järgmise kaudu:

   i) põllumajandus-, toidu- ja metsandussektoris hõivatud isikutele mõeldud kutseõppe- ja teavitamismeetmed, sealhulgas teaduslike teadmiste ja uudsete tavade levitamine;

   ii) noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine;

   iii) põllumajandustootjate ja põllumajandusettevõtete töötajate ennetähtaegselt pensionile jäämine;

   iv) nõuandeteenuste kasutamine põllumajandustootjate ja metsa valdajate poolt;

   v) põllumajandusettevõtte juhtimis-, asendus- ja nõuandeteenuste ning metsanduse nõuandeteenuste loomine;

b) füüsilise kapitali ümberkorraldamisele ja arendamisele ning innovatsiooni edendamisele suunatud meetmed järgmise kaudu:

   i) põllumajandusettevõtete moderniseerimine;

   ii) metsade majandusliku väärtuse parandamine;

   iii) põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmine;

   iv) põllumajandus- ja toidusektoris ning metsandussektoris uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamiseks tehtav koostöö;

   v) põllumajanduse ja metsanduse arengu ja kohanemisega seotud infrastruktuuri parandamine ja arendamine;

   vi) loodusõnnetuste poolt kahjustatud põllumajandusliku tootmise potentsiaali taastamine ja asjakohaste ennetusmeetmete kasutuselevõtmine;

c) põllumajandusliku tootmise ja põllumajandustoodete kvaliteedi parandamisele suunatud meetmed järgmise kaudu:

▼B

i) põllumajandustootjate abistamine kohanemisel ühenduse õigusaktidel põhinevate kasvavate nõuetega;

ii) toidukvaliteedikavades osalevate põllumajandustootjate toetamine;

iii) tootjarühmade toetamine toidukvaliteedikavade alla kuuluvate toodete edendamisel ja neist teavitamisel;

▼M5

d) üleminekumeetmed, mis käsitlevad:

i) ümberkorraldatavate elatuspõllumajandusettevõtete toetamist (Bulgaarias, Tšehhi Vabariigis, Eestis, Küprosel, Lätis, Leedus, Ungaris, Maltal, Poolas, Rumeenias, Sloveenias ja Slovakkias);

ii) tootjarühmade loomise toetamist (Bulgaarias, Tšehhi Vabariigis, Eestis, Küprosel, Lätis, Leedus, Ungaris, Maltal, Poolas, Rumeenias, Sloveenias ja Slovakkias);

iii) ühise turukorralduse reformi tõttu ümberkorraldatavate põllumajandusettevõtete toetamist, sealhulgas mittepõllumajanduslike tegevuste mitmekesistamise toetamist.

▼B

1. Alajagu

Inimpotentsiaali parandamisele ning teadmiste edendamisele suunatud meetmete tingimused

Artikkel 21

Kutseõppe- ja teavitamismeetmed

Artikli 20 punkti a alapunktis i sätestatud toetus ei sisalda juhendamis- või koolituskurususi, mis kuuluvad kesk- või kõrgtaseme põllumajandus- ja metsandushariduse tavalistesse programmidesse või süsteemidesse.

Artikkel 22

Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine

1. Artikli 20 punkti a alapunktis ii sätestatud toetust antakse põllumajandustootjatele, kes:

a) on nooremad kui 40 aastat ning asuvad esimest korda tegutsema põllumajandusettevõtte juhina;

b) omavad vastavaid ametialaseid oskusi ja pädevust;

c) esitavad oma põllumajandustegevuse arendamise äriplaani.

2. Toetust antakse kuni ►M5 I lisa ◄ sätestatud maksimumsummani.

▼B

Artikkel 23

Ennetähtaegselt pensionile jäämine

1. Artikli 20 punkti a alapunktis iii sätestatud toetust antakse:

a) põllumajandustootjatele, kes otsustavad põllumajandustegevuse lõpetada ettevõtte üleandmiseks teistele põllumajandustootjatele;

b) põllumajandusettevõtete töötajatele, kes otsustavad lõpetada kogu töö põllumajandusettevõttes pärast selle üleandmist.

2. Üleandja:

a) peab üleandmise ajal olema vähemalt 55aastane, kuid mitte veel pensionieas, või üleandmise ajal mitte rohkem kui 10 aastat noorem pensionieast asjaomases liikmesriigis;

b) peab lõpetama kogu tulundusliku põllumajandustegevuse;

c) peab enne üleandmist olema põllumajandustootmisega tegelenud 10 aastat.

3. Ülevõtja:

a) peab alustama üleandja järel tegevust, nagu on sätestatud artiklis 22, või

b) peab olema põllumajandustootja, kes on noorem kui 50 aastat, või eraõiguslik isik ning võtma üle üleandja poolt vabastatud põllumajandusettevõtte, et ettevõtet suurendada.

4. Põllumajandusettevõtte töötaja:

a) peab olema vähemalt 55aastane, kuid mitte veel pensionieas, või mitte rohkem kui 10 aastat noorem pensionieast asjaomases liikmesriigis;

b) peab olema töötanud viimase viie aasta jooksul vähemalt poole oma tööajast põllumajandusettevõtte abitöötajõuna või töötajana;

c) peab olema töötanud üleandja põllumajandusettevõttes vähemalt kaks täistööaastat nelja aasta jooksul enne üleandja ennetähtaegselt pensionile jäämist;

d) peab osalema sotsiaalkindlustuskavas.

5. Ennetähtaegselt pensionile jäämise toetuse kogukestus ei või üleandja ja põllumajandusettevõtte töötaja osas ületada 15 aastat. See ei ületa üleandja 70. sünnipäeva ega põllumajandusettevõtte töötaja pensioniiga.

Kui üleandja osas maksab vanaduspensioni liikmesriik, antakse ennetähtaegselt pensionile jäämise korral toetust pensionilisana, võttes arvesse riiklikku väljateenitud vanaduspensioni.

6. Abikõlbliku toetuse maksimumsumma on sätestatud ►M5 I lisa ◄.

▼B

Artikkel 24

Nõuandeteenuste kasutamine

1. Artikli 20 punkti a alapunktis iv sätestatud toetust antakse selleks, et aidata põllumajandustootjatel ja metsa valdajatel katta kulusid, mis tulenevad nõuandeteenuste kasutamisest ettevõtte üldise tulemuslikkuse parandamiseks.

Põllumajandustootjate nõuandeteenus hõlmab vähemalt järgmist:

a) määruse (EÜ) nr 1782/2003 artiklites 4 ja 5 ning III ja IV lisas sätestatud kohustuslikud majandamisnõuded ja head põllumajandus- ja keskkonnatingimused;

b) ühenduse õigusaktidel põhinevad tööohutusnõuded.

2. Nõuandeteenuste kasutamise toetuse ülemmäär on sätestatud ►M5 I lisa ◄.

Artikkel 25

Juhtimis-, asendus- ja nõuandeteenuste loomine

Artikli 20 punkti a alapunktis v sätestatud toetust antakse põllumajandusettevõtte juhtimis-, asendus- ja nõuandeteenuste ning samuti metsanduse nõuandeteenuste loomisest tulenevate kulude katmiseks ja see väheneb järk-järgult maksimaalselt 5 aasta jooksul alates nimetatud teenuste loomisest.

2. Alajagu

Füüsilise potentsiaali ümberkorraldamisele ja arendamisele ning innovatsiooni soodustamisele suunatud meetmete tingimused

Artikkel 26

Põllumajandusettevõtete moderniseerimine

1. Artikli 20 punkti b alapunktis i sätestatud toetust antakse materiaalsetesse ja/või immateriaalsetesse varadesse tehtavateks investeeringuteks, mis:

a) parandavad põllumajandusettevõtte üldist tulemuslikkust ja

b) vastavad asjaomase investeeringu suhtes kohaldatavatele ühenduse nõuetele.

Kui investeeringuid tehakse ühenduse nõuetega vastavusse viimiseks, võib toetust anda ainult nendele investeeringutele, mida tehakse alles kasutusele võetud ühenduse nõuetega vastavusse viimiseks. Sel juhul võib nimetatud nõuetega vastavusse viimiseks võimaldada ajapikendust, mis ei ületa 36 kuud alates kuupäevast, mil see nõue muutus põllumajandusettevõtte jaoks kohustuslikuks.

Juhul kui noored põllumajandustootjad saavad toetust, mis on ette nähtud artikli 20 lõigu a alapunktis ii, võib toetust anda investeeringuteks, mis tehakse ühenduse nõuetega vastavusse viimiseks, kui need on määratletud artikli 22 lõike 1 punktis c osutatud äriplaanis. Ajapikendus, mille jooksul tuleb saavutada vastavus nõuetele, ei või olla pikem kui 36 kuud alates tegevuse alustamisest.

▼B

2. Toetuse ülemmäär on sätestatud ►M5 I lisa ◄.

Artikkel 27

Metsade majandusliku väärtuse parandamine

1. Artikli 20 punkti b alapunktis ii sätestatud investeeringutoetust antakse eraomanike või nende ühenduste või kohalike omavalitsuste või nende ühenduste omanduses olevate metsade korral. Seda piirangut ei kohaldata troopiliste või subtroopiliste metsade suhtes ja Assooride, Madeira, Kanaari saarte, määruse (EMÜ) nr 2019/93 tähenduses väiksemate Egeuse mere saarte ning Prantsusmaa ülemeredepartemangude territooriumide metsaga kaetud alade suhtes.

2. Investeeringud peavad põhinema metsamajandamiskavadel, mis koostatakse metsamajandusettevõtetele, mille suurus ületab liikmesriikide poolt nende programmides määratud teatavat suurust.

3. Toetuse ülemmäär on sätestatud ►M5 I lisa ◄.

Artikkel 28

Põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmine

1. Artikli 20 punkti b alapunktis iii sätestatud toetust antakse materiaalsetesse ja/või immateriaalsetesse varadesse tehtavateks investeeringuteks, mis:

a) parandavad ettevõtte üldist tulemuslikkust;

b) käsitlevad:

— asutamislepingu I lisaga hõlmatud toodete, v.a kalandustoodete, ning metsasaaduste töötlemist ja/või turustamist, ja/või

— asutamislepingu I lisaga hõlmatud toodetega, v.a kalandustoodetega, ning metsasaadustega seotud uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamist, ning

c) vastavad asjaomase investeeringu suhtes kohaldatavatele ühenduse nõuetele.

Kui investeeringuid tehakse ühenduse nõuetega vastavusse viimiseks, võib toetust anda ainult lõikes 2 nimetatud mikroettevõtete poolt ühenduse uute nõuetega vastavusse viimiseks tehtavatele investeeringutele. Sel juhul võib nõuetega vastavusse viimiseks võimaldada ajapikendust, mis ei ületa 36 kuud alates kuupäevast, mil see nõue muutus ettevõtte jaoks kohustuslikuks.

2. Toetuse ülemmäär on sätestatud ►M5 I lisa ◄.

3. Lõike 1 kohast toetuse ülemmäära kohaldatakse ainult mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete suhtes komisjoni soovituse 2003/361/EÜ ([1]) tähenduses. Assooride, Madeira, Kanaari saarte, määruse (EMÜ) nr 2019/93 tähenduses väiksemate Egeuse mere saarte ja Prantsuse ülemeredepartemangude territooriumide puhul ei kohaldata ülemmäära suuruse suhtes piiranguid. Nimetatud soovituse artikli 2 lõikega 1 hõlmamata ettevõtete suhtes, millel on vähem kui 750 töötajat või mille käive on väiksem kui 200 miljonit eurot, vähendatakse abi ülemmäära poole võrra. Metsasaaduste osas piirdub toetus mikroettevõtetega.

([1]) ELT L 124, 20.5.2003, lk 36.

▼B

Toetust ei anta raskustes olevatele ettevõtetele ühenduse suuniste raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta ([1]) tähenduses.

Artikkel 29

Põllumajandus- ja toidusektoris ning metsandussektoris uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamise alane koostöö

1. Artikli 20 punkti b alapunktis iv a sätestatud toetust antakse põllumajandus- ja metsandussektori toormetootjate, töötleva tööstuse ja/või kolmandate isikute vahelise koostöö edendamiseks.

▼M5

Koostöö hõlmab vähemalt kaht osapoolt, kellest vähemalt üks on kas toormetootja või töötleva tööstuse osaline.

▼B

2. Toetus aitab katta koostööst tulenenud kulusid.

Artikkel 30

Põllumajanduse ja metsanduse arengu ja kohanemisega seotud infrastruktuur

Artikli 20 punkti b alapunktis v sätestatud toetus võib eeskätt hõlmata põllumajandus- ja metsamaale juurdepääsu, maakorralduse ja -parandusega, energiaga varustamise ja veeressursside majandamisega seotud tegevusi.

3. Alajagu

Põllumajandusliku tootmise ja põllumajandustoodete kvaliteedi parandamisele suunatud meetmete tingimused

Artikkel 31

Ühenduse õigusaktidel põhinevate nõuetega vastavusse viimine

1. Artikli 20 punkti c alapunktis i sätestatud toetus aitab osaliselt katta selliste põllumajandustootjate poolt kantud kulusid ja saamatajäänud tulu, kes peavad kohaldama keskkonnakaitse, rahvatervise, loomade tervishoiu ja taimetervise, loomade heaolu ja tööohutuse valdkonna nõudeid.

Need nõuded peavad olema äsja riiklikesse õigusaktidesse ühenduse õiguse rakendamiseks sisse toodud ning need peavad panema põllumajanduslikule tootmisele uued kohustused või piirangud, millel on oluline mõju tüüpilistele põllumajandusettevõtte tegevuskuludele ning hõlmavad märkimisväärset hulka põllumajandustootjaid.

2. Toetust antakse igal aastal kindlasummalise, ajutise ja väheneva toetusena maksimaalse kestusega viis aastat alates nõude muutumisest kohustuslikuks vastavalt ühenduse õigusaktidele. Toetuse maksimumsumma on sätestatud ►M5 I lisa ◄.

([1]) ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

▼B

Artikkel 32

Põllumajandustootjate osalemine toidukvaliteedikavades

1. Artikli 20 punkti c alapunktis ii sätestatud toetus:

a) hõlmab üksnes toiduks mõeldud põllumajandustooteid;

b) on ette nähtud ühenduse toidukvaliteedikavadele või liikmesriikide poolt tunnustatud kavadele, mis vastavad artikli 90 lõikes 2 nimetatud korra kohaselt määratletavatele täpsetele kriteeriumidele; kavad, mille ainus eesmärk on pakkuda kõrgemat kontrolli taset või järgida ühenduse või riiklike õigusaktide kohaseid kohustuslikke nõudeid, ei ole abikõlblikud;

c) antakse iga-aastase stimuleeriva maksena, mille tase määratakse kindlaks vastavalt toetatavates kavades osalemisest tulenevate püsikulude tasemele ja mille maksimaalne kestus on viis aastat.

2. Toetuse maksimumsumma on sätestatud ►M5 I lisa ◄.

Artikkel 33

Teavitamis- ja edendamistegevus

Artikli 20 punkti c alapunktis iii sätestatud toetust antakse selliste toodete puhul, mis on hõlmatud artiklis 32 nimetatud kvaliteedikavade toetusega. Toetuse ülemmäär on sätestatud ►M5 I lisa ◄.

4. Alajagu

Üleminekumeetmete tingimused

Artikkel 34

Elatuspõllumajandus

1. Artikli 20 punkti d alapunktis i sätestatud toetust eeskätt oma tarbeks tootvate ja osa oma toodangust turustavate põllumajandusettevõtete (“elatuspõllumajandusettevõtted”) osas antakse äriplaani esitanud põllumajandustootjatele.

2. Lõikes 1 nimetatud äriplaaniga seotud edu hinnatakse kolme aasta pärast.

3. Toetust makstakse kindlasummalise toetusena ►M5 I lisa ◄ täpsustatud maksimumsummani ning maksimaalselt kuni viis aastat.

4. Toetust antakse nende taotluste alusel, mis on heaks kiidetud hiljemalt 31. detsembril 2013.

Artikkel 35

Tootjarühmad

1. Artikli 20 punkti d alapunktis ii sätestatud toetust antakse tootjarühmade loomise ja haldustegevuse alustamise hõlbustamiseks, et:

a) kohandada tootjarühmadesse kuuluvate tootjate tootmist ja toodangut turunõuetega;

▼B

b) lasta kaubad ühiselt turule, sealhulgas müügiks ettevalmistamine, müügi tsentraliseerimine ning tarnimine hulgiostjatele;

c) kehtestada tootmist, eeskätt koristust ja kättesaadavust käsitlevad ühised eeskirjad.

2. Toetust antakse kindlasummalise toetusena iga-aastaste osamaksete teel esimese viie aasta jooksul alates tootjarühma tunnustamise kuupäevast. See arvutatakse rühma iga-aastase turustatud toodangu alusel kuni ►M5 I lisa ◄ sätestatud ülemmääradeni.

3. Toetust antakse tootjarühmadele, kes on liikmesriigi pädevate asutuste poolt ametlikult tunnustatud 31. detsembriks 2013.

▼M5

Artikkel 35a

Ühise turukorralduse reformi tõttu ümberkorraldatavad põllumajandusettevõtted

1. Artikli 20 punkti d alapunktis iii sätestatud toetust ühise turukorralduse reformi tõttu ümberkorraldatavatele põllumajandusettevõtetele, sealhulgas mittepõllumajanduslike tegevuste mitmekesistamise toetust, antakse põllumajandustootjatele, kellele makstavaid otsetoetusi vähendatakse kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1782/2003 alates 2010. aastast enam kui 25 % võrreldes 2009. aastaga ning kes esitavad äriplaani.

2. Lõikes 1 nimetatud äriplaaniga seotud edu hinnatakse kaheteistkümne kuu pärast.

3. Toetus makstakse kindlasummalise väheneva toetuse vormis ning üksnes aastatel 2011, 2012 ja 2013. Toetus on piiratud I lisas sätestatud maksimummääraga ning kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1782/2003 ei tohi see mingil juhul ületada 50 % otsetoetuste vähendamisest võrreldes 2009. aastaga.

▼B

2. JAGU

2. Telg

Keskkonna ja paikkonna parandamine

Artikkel 36

Meetmed

Selle jao kohane toetus hõlmab:

a) põllumajandusmaa säästvale kasutusele suunatud meetmed järgmise kaudu:

   i) ebasoodsate looduslike tingimuste toetus mägipiirkondade põllumajandustootjatele;

   ii) ebasoodsate looduslike tingimuste toetus muude kui mägipiirkondade põllumajandustootjatele;

   iii) Natura 2000 toetus ja direktiiviga 2000/60/EÜ seotud toetus;

   iv) põllumajanduslik keskkonnatoetus;

   v) loomade heaolu toetus;

▼B

vi) vähetootlike investeeringute toetus;

b) metsamaa säästvale kasutusele suunatud meetmed järgmise kaudu:

i) põllumajandusmaa metsastamine;

ii) põllumajandusmaal agrometsandussüsteemide esmarajamine;

iii) muu maa metsastamine;

iv) Natura 2000 toetus;

v) metsanduse keskkonnatoetus;

vi) metsapotentsiaali taastamine ja ennetustegevus;

vii) vähetootlike investeeringute toetus.

1. Alajagu

Põllumajandusmaa säästvale kasutusele suunatud meetmete tingimused

Artikkel 37

Ebasoodsate looduslike tingimuste toetus mägi- ning muudes ebasoodsate tingimustega piirkondades

1. Artikli 36 punkti a alapunktides i ja ii sätestatud toetust antakse igal aastal kasutusel oleva põllumajandusmaa hektari kohta komisjoni 24. novembri 1999. aasta otsuse 2000/115/EÜ, mis käsitleb tunnuste määratlusi, põllumajandussaaduste ja -toodete loetelu, erandeid määratlustest ning piirkondi ja alasid seoses põllumajandusettevõtete struktuuri käsitlevate ühenduse vaatlustega, ([1]) tähenduses.

Toetus peaks hüvitama põllumajandustootjate lisakulud ja saamatajäänud tulu, mis on seotud põllumajanduslikuks tootmiseks ebasoodsate tingimustega asjaomases piirkonnas.

2. Toetust antakse põllumajandustootjatele, kes võtavad kohustuse tegelda põllumajandustegevusega artikli 50 lõigete 2 ja 3 kohaselt määratud aladel vähemalt viie aasta jooksul pärast esimest makset.

3. Toetus määratakse kindlaks ►M5 I lisa ◄ sätestatud miinimum- ja maksimumsummade vahemikus.

Maksimumsummast suuremaid makseid võib teha nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, tingimusel et kõikide nende asjaomase liikmesriigi tasandil tehtud maksete keskmine summa ei ületa seda maksimumsummat.

4. Toetus väheneb järk-järgult sõltuvalt programmis ettevõtte kohta määratletavast pindalast.

Artikkel 38

Natura 2000 toetus ja direktiiviga 2000/60/EÜ seotud toetus

1. Artikli 36 punkti a alapunktis iii sätestatud toetust antakse põllumajandustootjatele igal aastal kasutusel oleva põllumajandusmaa hektari kohta, et hüvitada kantud kulusid ja saamatajäänud tulu, mis tulenevad

([1]) EÜT L 38, 12.2.2000, lk 1. Otsust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 2139/2004 (ELT L 369, 16.12.2004, lk 26).

▼B

direktiivide 79/409/EMÜ, 92/43/EMÜ ja 2000/60/EÜ rakendamisega seotud ebasoodsatest tingimustest asjaomastel aladel.

2. Toetuse maksimumsumma on sätestatud ►M5 I lisa ◄. Üksikasjalikud rakenduseeskirjad direktiiviga 2000/60/EÜ seotud toetuse kohta, sealhulgas toetuse maksimumsumma, määratakse kindlaks artikli 90 lõikes 2 nimetatud korras.

Artikkel 39

Põllumajanduslik keskkonnatoetus

1. Liikmesriigid teevad oma territooriumil kättesaadavaks artikli 36 punkti a alapunktis iv sätestatud toetuse vastavalt oma erivajadustele.

2. Põllumajanduslikku keskkonnatoetust antakse põllumajandustootjatele, kes võtavad vabatahtlikult põllumajanduse keskkonnakohustusi. Kui see on keskkonnaeesmärkide saavutamiseks põhjendatud, võib põllumajanduslikku keskkonnatoetust anda ka teistele maa valdajatele.

3. Põllumajanduslik keskkonnatoetus hõlmab ainult neid kohustusi, mis ületavad määruse (EÜ) nr 1782/2003 artiklitega 4 ja 5 ning III ja IV lisaga kehtestatud vastavaid kohustuslikke nõudeid, minimaalseid väetiste ja taimekaitsevahendite kasutuse nõudeid ning muid asjakohaseid siseriiklike õigusaktidega kehtestatud ja programmis kindlaksmääratud kohustuslikke nõudeid.

Need kohustused võetakse tavaliselt viieks kuni seitsmeks aastaks. Vajaduse korral ja kui see on põhjendatud, võib konkreetset tüüpi kohustuste jaoks määrata pikema ajavahemiku vastavalt artikli 90 lõikes 2 nimetatud korrale.

▼M5

Liikmesriigid võivad nende kohustuste täitmise lõpetada, ilma et asjaomane abisaaja peaks tagastama juba saadud toetuse, tingimusel et:

a) määruse (EÜ) nr 73/2009 alusel antakse esmakordset toetust sellises raamistikus, mille puhul kohaldatakse eeskirju, mille üldine põllumajanduse keskkonnamõju on samaväärne lõpetatava põllumajanduse keskkonnameetme mõjuga;

b) toetus ei ole asjaomasele abisaajale finantsiliselt vähemsoodne;

c) asjaomast abisaajat teavitatakse kohustuste võtmise ajal sellest võimalusest.

▼B

4. Toetust antakse igal aastal ja see hõlmab antud kohustusest tulenevaid lisakulusid ning saamatajäänud tulu. Vajaduse korral võib see hõlmata ka tehingukulusid.

Vajaduse korral võib abisaajad valida pakkumiskutse alusel, kohaldades majandusliku ja keskkonnatõhususe kriteeriume.

Toetuse maksimumsumma on sätestatud ►M5 I lisa ◄.

5. Võib näha ette toetuse põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamiseks lõigete 1 — 4 sätete alusel hõlmamata tegevuste osas.

▼B

Artikkel 40

Loomade heaolu toetus

1. Artikli 36 punkti a alapunktis v sätestatud loomade heaolu toetust antakse põllumajandustootjatele, kes täidavad vabatahtlikult loomade heaoluga seotud kohustusi.

2. Loomade heaolu toetus hõlmab ainult neid kohustusi, mis ületavad määruse (EÜ) nr 1782/2003 artikliga 4 ja III lisaga kehtestatud vastavaid kohustuslikke nõudeid ning muid asjakohaseid siseriiklike õigusaktidega kehtestatud ja programmis kindlaksmääratud kohustuslikke nõudeid.

Need kohustused võetakse tavaliselt viieks kuni seitsmeks aastaks. Vajaduse korral ja kui see on põhjendatud, võib konkreetset tüüpi kohustuste jaoks määrata pikema ajavahemiku vastavalt artikli 90 lõikes 2 nimetatud korrale.

3. Toetust antakse igal aastal ja see hõlmab antud kohustusest tulenevaid lisakulusid ning saamatajäänud tulu. Vajaduse korral võib see hõlmata ka tehingukulusid.

Toetuse maksimumsumma on sätestatud ►M5 I lisa ◄.

Artikkel 41

Vähetootlikud investeeringud

Artikli 36 punkti a alapunktis vi sätestatud toetust antakse:

a) investeeringuteks, mis on seotud artikli 36 punkti a alapunktis iv sätestatud meetme kohaselt võetud kohustuste täitmisega või muude põllumajanduse keskkonnaeesmärkide saavutamisega;

b) põllumajandusettevõttes tehtavateks investeeringuteks, mis suurendavad Natura 2000 ala või muude programmis kindlaksmääratud kõrge loodusliku väärtusega alade üldkasutuse väärtust.

2. Alajagu

Metsamaa säästvale kasutusele suunatud TINGIMUSED

Artikkel 42

Üldtingimused

1. Käesoleva alajao kohast toetust antakse üksnes eraomanike või nende ühenduste või kohalike omavalitsuste või nende ühenduste omanduses olevatele metsadele ja metsaga kaetud alade jaoks. Seda piirangut ei kohaldata troopiliste või subtroopiliste metsade suhtes ja Assooride, Madeira, Kanaari saarte, määruse (EMÜ) nr 2019/93 tähenduses väiksemate Egeuse mere saarte ning Prantsusmaa ülemeredepartemangude territooriumide metsaga kaetud alade suhtes.

Seda piirangut ei kohaldata artikli 36 punkti b alapunktides i, iii, vi ja vii sätestatud toetuse suhtes.

2. Käesoleva alajao kohaselt kõrge või keskmise metsatulekahjuohuga aladel kavandatavad meetmed metsade kaitset tulekahju vastu käsitleva ühenduse meetme raames peavad vastama liikmesriikide poolt nende alade jaoks kehtestatud metsakaitsekavadele.

▼B

Artikkel 43

Põllumajandusmaa metsastamine

1. Artikli 36 punkti b alapunktis i sätestatud toetus hõlmab ainult ühte või enamat järgmisest:

a) rajamiskulud;

b) iga-aastane lisatasu metsastatud hektari kohta, et aidata katta hooldekulusid maksimaalselt viie aasta jooksul;

c) iga-aastane lisatasu hektari kohta, et aidata katta metsastamisest tulenevat saamatajäänud tulu maksimaalselt 15 aasta jooksul sellistel põllumajandustootjatel või nende ühendustel, kes harisid maad enne selle metsastamist, või mis tahes muul füüsilisel isikul või eraõiguslikul isikul.

2. Avaliku võimu asutuste omanduses oleva põllumajandusmaa metsastamise toetus hõlmab üksnes rajamiskulu. Kui metsastatav põllumajandusmaa renditakse füüsilise isiku või eraõigusliku isiku poolt, võidakse anda lõikes 1 nimetatud iga-aastast lisatasu.

3. Põllumajandusmaa metsastamistoetust ei anta:

a) ennetähtaegselt pensionile jäämise toetust saavatele põllumajandustootjatele;

b) jõulupuude istutamiseks.

Lühiajaliseks viljelemiseks kasvatatavate kiiresti kasvavate liikide puhul võib metsastamistoetust anda ainult rajamiskulude katmiseks.

4. Põllumajandustootjatele või muudele füüsilistele isikutele ja eraõiguslikele isikule antava toetuse ülemmäär on sätestatud ►M5 I lisa ◄.

Artikkel 44

Põllumajandusmaal agrometsandussüsteemide rajamine

1. Artikli 36 punkti b alapunktis ii sätestatud toetust antakse põllumajandustootjatele agrometsandussüsteemide rajamiseks, ühendades ekstensiivsed põllumajandus- ja metsandussüsteemid. Toetus katab rajamiskulud.

2. Agrometsandussüsteemid on maakasutussüsteemid, mille puhul puid kasvatatakse samal maal kombinatsioonis põllumajandusega.

3. Jõulupuud ja lühikese raieringiga kiirekasvulised puuliigid jäetakse toetusest välja.

4. Toetuse ülemmäär on sätestatud ►M5 I lisa ◄.

Artikkel 45

Muu maa metsastamine

1. Artikli 36 punkti b alapunktis iii sätestatud toetus artikli 34 punkti b alapunkti i kohaselt abikõlbmatu maa metsastamiseks hõlmab rajamiskulusid. Kasutusest väljas oleva põllumaa puhul hõlmab toetus samuti artikli 43 lõike 1 punktis b nimetatud iga-aastast lisatasu.

2. Toetust ei anta jõulupuude istutamiseks.

▼B

3. Füüsilistele isikutele või eraõiguslikele isikutele rajamiskulude katteks antava toetuse ülemmäär on sätestatud ►M5 I lisa ◄.

Artikkel 46

Natura 2000 toetus

Artikli 36 punkti b alapunktis iv sätestatud toetust antakse igal aastal metsamaa hektari kohta erametsaomanikele või nende ühendustele, et hüvitada asjaomasel alal direktiivide 79/409/EMÜ ja 92/43/EMÜ rakendamisega seotud, metsa ja muu metsaga kaetud maa kasutust käsitlevatest piirangutest tulenevaid kulusid ja saamatajäänud tulu. Toetus määratakse kindlaks ►M5 I lisa ◄ sätestatud miinimum- ja maksimumsummade vahemikus.

Artikkel 47

Metsanduse keskkonnatoetus

1. Artikli 36 punkti b alapunktis v sätestatud metsanduse keskkonnatoetust antakse metsamaa hektari kohta abisaajatele, kes vabatahtlikult võtavad metsanduse keskkonnakohustusi. Nimetatud toetus hõlmab ainult neid kohustusi, mis ületavad vastavaid kohustuslikke nõudeid.

Need kohustused võetakse tavaliselt viieks kuni seitsmeks aastaks. Vajaduse korral ja kui see on põhjendatud, määratakse konkreetset tüüpi kohustuste jaoks pikem ajavahemik kooskõlas artikli 90 lõikes 2 sätestatud korraga.

2. Toetus hõlmab antud kohustusest tulenevaid lisakulusid ja saamatajäänud tulu. Toetus määratakse kindlaks ►M5 I lisa ◄ sätestatud miinimum- ja maksimumsummade vahemikus.

Artikkel 48

Metsapotentsiaali taastamine ja ennetustegevus

1. Artikli 36 punkti b alapunktis vi sätestatud toetust antakse metsapotentsiaali taastamiseks loodusõnnetuste ja tulekahju poolt kahjustatud metsades ning asjakohaseks ennetustegevuseks.

2. Tulekahjude vastane ennetustegevus hõlmab metsi, mis on liikmesriikide poolt vastavalt nende metsakaitsekavadele liigitatud kõrge või keskmise metsatulekahjuohuga metsadena.

Artikkel 49

Vähetootlikud investeeringud

Artikli 36 punkt b alapunktis vii sätestatud toetust antakse selliste metsadesse tehtavate investeeringute korral, mis:

a) on seotud artikli 36 punkti b alapunktis v sätestatud meetme kohaselt võetud kulukohustuste täitmise või muude keskkonnaeesmärkide saavutamisega;

b) soodustavad asjaomase ala metsa ja metsaga kaetud maa üldkasutuse väärtust.

▼B

3. Alajagu

Piirkondade Määramine

Artikkel 50

Abikõlblikud piirkonnad

1. Liikmesriigid määravad artikli 36 punkti a alapunktides i, ii ja iii ning punkti b alapunktides i, iii, iv ja vi sätestatud toetuste saamiseks abikõlblikud piirkonnad, võttes arvesse käesoleva artikli lõikeid 2 kuni 5.

2. Et olla abikõlblik saama artikli 36 punkti a alapunktis i sätestatud toetust, peab mägipiirkondi iseloomustama maakasutusvõimaluste märkimisväärne piiratus ja kasutamiskulude märgatav kasv järgmistel põhjustel:

a) kõrguse tõttu väga rasked ilmastikutingimused, mille mõju lühendab oluliselt kasvuperioodi;

b) madalamal kõrgusel merepinnast on kõnealuse piirkonna suuremas osas nõlvad, mis on masinate kasutamiseks liiga järsud või mis eeldavad väga kallite eriseadmete kasutamist või nende kahe teguri kombinatsioon, mille puhul kummastki eraldi põhjustatud ebasoodsad tingimused on vähem tõsised kui kahe teguri koosmõju põhjustatud ebasoodsad tingimused.

62.laiuskraadist põhja pool olevaid piirkondi ja teatavaid nendega piirnevaid alasid loetakse mägipiirkondadeks.

3. Et olla abikõlblik saama artikli 36 punkti a alapunktis ii sätestatud toetust, peavad muud kui käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud mägipiirkonnad olema:

a) mõjutatud oluliste ebasoodsate looduslike tingimuste, eeskätt madala mullaviljakuse või halbade ilmastikutingimuste poolt, või sellised, kus ekstensiivse põllumajandustegevuse säilitamine on maade hooldamise jaoks oluline, või

b) mõjutatud eriliste ebasoodsate tingimuste poolt või sellised, kus maade hooldamist tuleks jätkata, et säilitada või parandada keskkonda, alal hoida paikkonda ning säilitada piirkonna turismipotentsiaali või kaitsta rannajoont.

Need piirkonnad hõlmavad looduslike tootmistingimuste poolest ühesuguseid põllumajanduspiirkondi ja nende koguulatus ei või ületada 10 % asjaomase liikmesriigi pindalast.

4. Liikmesriigid teevad programmides vastavalt artikli 90 lõikes 2 nimetatud korrale järgmist:

— kinnitavad olemasolevaid piiritlusi vastavalt lõigete 2 ja 3 punktile b või muudavaid neid või

— piiritlevad lõike 3 punktis a nimetatud alad.

5. Direktiivide 79/409/EMÜ ja 92/43/EMÜ kohaselt määratud Natura 2000 põllumajandusalad ja direktiivi 2000/60/EÜ kohaselt vesikondade majandamiskavadesse lisatud põllumajandusalad on abikõlblikud saama artikli 36 punkti a alapunktis iii sätestatud toetust.

6. Keskkonnaga seotud põhjustel (erosioonivastane kaitse või metsaressursside laiendamine kliimamuutuste leevendamisele kaasaaitamiseks) metsastamiseks sobivad alad on abikõlblikud saama artikli 36 punkti b alapunktides i ja iii sätestatud toetust.

▼B

7. Direktiivide 79/409/EMÜ ja 92/43/EMÜ kohaselt määratud Natura 2000 metsaalad on abikõlblikud saama artikli 36 punkti b alapunktis iv sätestatud toetust.

8. Keskmise kuni kõrge metsatulekahjuohuga metsaalad on abikõlblikud saama artikli 36 punkti b alapunktis vi sätestatud toetust seoses tulekahjuvastase ennetustegevusega.

4. Alajagu

Nõuetele vastavus

▼M5

Artikkel 50a

Põhinõuded

1. Artikli 36 punkti a alapunktide i kuni v ning artikli 36 punkti b alapunktide i, iv ja v kohaselt toetusi saav abisaaja järgib kogu põllumajandusettevõttes kohustuslikke majandamisnõudeid ning häid põllumajandus- ja keskkonnatingimusi, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 73/2009 artiklites 5 ja 6 ning II ja III lisas.

Esimeses lõigus viidatud kohustuslike majandamisnõuete ning heade põllumajandus- ja keskkonnatingimuste järgimise kohustust ei kohaldata põllumajandusettevõtte mittepõllumajandusliku tegevuse ega mittepõllumajandusliku maa suhtes, mille suhtes ei taotletud mingit toetust vastavalt käesoleva määruse artikli 36 punkti b alapunktidele i, iv ja v.

2. Pädev riigiasutus esitab abisaajale, sealhulgas ka elektrooniliste vahendite abil, loetelu kohustuslike majandamisnõuete ning heade põllumajandus- ja keskkonnatingimuste kohta, mida tuleb täita.

▼B

Artikkel 51

Toetuse vähendamine või selle saajate hulgast väljaarvamine

1. Kui artikli 36 punkti a alapunktide i — v ja punkti b alapunktide i, iv ja v kohaselt toetust saavad abisaajad ei täida kogu ettevõttes mingi tegevuse või neile otseselt omakspandava tegevusetuse tagajärjel määruse (EÜ) nr 1782/2003 artiklites 4 ja 5 ning III ja IV lisas sätestatud kohustuslikke nõudeid, vähendatakse selle kalendriaasta jooksul, mil mittevastavus ilmneb, neile antava toetuse kogusummat või seda ei anta üldse.

Esimeses lõigus nimetatud toetuse vähendamist või andmata jätmist rakendatakse ka juhul kui artikli 36 punkti a alapunkti iv kohaselt toetust saavad abisaajad ei täida kogu ettevõttes mingi tegevuse või neile otseselt omakspandava tegevusetuse tagajärjel artikli 39 lõikes 3 nimetatud minimaalseid väetiste ja taimekaitsevahendite kasutuse nõudeid.

2. Lõigus 1 nimetatud toetuste vähendamist või andmata jätmist ei kohaldata nõuete suhtes, mille kohta on ajapikenduse perioodil antud ajapikendust kooskõlas artikli 26 lõike 1 punktiga b.

3. Erandina esimesest lõigust on määruse (EÜ) nr 1782/2003 artiklis 143b sätestatud ühtse pindalatoetuse kava kohaldavate liikmesriikide abisaajate poolt täidetavad kohustuslikud nõuded kõnealuse määruse artiklis 5 ja IV lisas sätestatud nõuded.

▼M4

Esimeses lõigus sätestatud erand kehtib 31. detsembrini 2008. Alates 1. jaanuarist 2009 täidab ühtse pindalatoetuse alusel toetusi saav põllumajandustootja määruse (EÜ) nr 1782/2003 III lisas osutatud kohustuslikke majandamisnõudeid vastavalt järgmisele ajakavale:

a) III lisa punktis A osutatud nõudeid kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2009;

b) III lisa punktis B osutatud nõudeid kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2011;

c) III lisa punktis C osutatud nõudeid kohaldatakse alates ►M5 1. jaanuar 2013 ◄.

Bulgaaria ja Rumeenia jaoks on määruse (EÜ) nr 1782/2003 artiklite 3, 4, 6, 7 ja 9 kohaldamine kuni 31. detsembrini 2011 vabatahtlik selles osas, mis hõlmab kõnealuste sätete seost kohustuslike majandamisnõuetega. Alates 1. jaanuarist 2012 täidab ühtse pindalatoetuse alusel toetusi saav põllumajandustootja määruse (EÜ) nr 1782/2003 III lisas osutatud kohustuslikke majandamisnõudeid vastavalt järgmisele ajakavale:

a) III lisa punktis A osutatud nõudeid kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2012;

b) III lisa punktis B osutatud nõudeid kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2014;

c) III lisa punktis C osutatud nõudeid kohaldatakse alates ►M5 1. jaanuar 2016 ◄.

Uued liikmesriigid võivad teises lõikes sätestatud võimalust kohaldada ka siis, kui nad otsustavad lõpetada ühtse pindalatoetuse kava kohaldamise enne määruse (EÜ) nr 1782/2003 artikli 143b lõikes 9 ette nähtud kohaldamisaja lõppu.

▼B

4. Vähendamise ja väljaarvamise üksikasjalikud eeskirjad sätestatakse vastavalt artikli 90 lõikes 2 nimetatud korrale. Selles kontekstis võetakse arvesse rikkumiste tõsidust, ulatust, püsivust ja kordumist.

5. Lõikeid 1kuni 4 ei kohaldata artikli 39 lõike 5 suhtes.

3. JAGU

3. Telg

Maapiirkondade elu kvaliteet ja maamajanduse mitmekesistamine

Artikkel 52

Meetmed

Selle jao kohane toetus hõlmab järgmist:

a) maamajanduse mitmekesistamise meetmed:

i) mitmekesistamine mittepõllumajandusliku tegevuse suunas;

ii) toetus mikroettevõtete rajamiseks ja arendamiseks, pidades silmas ettevõtluse edendamist ja majanduskeskkonna arendamist;

iii) turismi soodustamine;

b) maapiirkondade elu kvaliteedi parandamise meetmed, sealhulgas:

▼B

i) majanduse ja maaelanikkonna põhiteenused;

ii) külade uuendamine ja arendamine;

iii) maapiirkondade kultuuripärandi säilitamine ja selle kvaliteedi parandamine;

c) koolitus- ja teavitamismeede 3. teljega hõlmatud valdkondades tegutsevate ettevõtjate jaoks.

d) Oskuste omandamise ja elavdamise meede, pidades silmas kohaliku arengu strateegia koostamist ja rakendamist.

1. Alajagu

Maamajanduse mitmekesistamise meetmeid reguleerivad tingimused

Artikkel 53

Mitmekesistamine mittepõllumajandusliku tegevuse suunas

Artikli 52 punkti a alapunktis i nimetatud abisaaja on põllumajandustootja pereliige.

Artikkel 54

Ettevõtte rajamise ja arendamise toetus

Artikli 52 punkti a alapunktis ii sätestatud toetus on seotud ainult komisjoni soovituses 2003/361/EÜ määratletud mikroettevõtetega.

Artikkel 55

Turismi soodustamine

Artikli 52 punkti a alapunktis iii nimetatud toetus hõlmab järgmist:

a) väikeinfrastruktuur, nagu infopunktid ja vaatamisväärsuste tähistamine;

b) puhkemajanduse infrastruktuur, näiteks selline, mis võimaldab juurdepääsu loodusaladele, ja väikemajutus;

c) maaturismiga seotud turismiteenuste arendamine ja turustamine.

2. Alajagu

Maapiirkondade elu kvaliteedi parandamise meetmeid reguleerivad tingimused

Artikkel 56

Majanduse ja maaelanikkonna põhiteenused

Artikli 52 punkti b alapunktis i nimetatud toetus hõlmab põhiteenuste, sealhulgas kultuuritegevuse ja vaba aja veetmise loomist külale või külade rühmale ning seotud väikeinfrastruktuuri.

▼B

Artikkel 57

Maapiirkondade kultuuripärandi säilitamine ja selle kvaliteedi parandamine

Artikli 52 punkti b alapunktis iii nimetatud toetus hõlmab järgmist:

a) Natura 2000 alade ja muude kõrge loodusliku väärtusega alade kaitse- ja majandamiskavade koostamine, keskkonnateadlikkusega seotud tegevused ning looduspärandi säilitamiseks, taastamiseks ja kvaliteedi parandamiseks ja kõrge loodusliku väärtusega alade arendamiseks tehtavad investeeringud;

b) uuringud ja investeeringud, mis on seotud kultuuripärandi, näiteks külade kultuurilise eripära ja maapiirkondade maastiku säilitamise, taastamise ja kvaliteedi parandamisega.

3. Alajagu

Koolitus, oskuste omandamine ja elavdamine

Artikkel 58

Koolitus ja teavitamine

Artikli 52 punkti c kohane toetus ei sisalda juhendamis- või koolituskursusi, mis moodustavad osa tavalistest haridusprogrammidest või -süsteemidest kesk- või kõrgemal tasemel.

Artikkel 59

Oskuste omandamine, elavdamine ja rakendamine

Artikli 52 punktis d nimetatud toetus hõlmab järgmist:

a) õpe asjaomases valdkonnas;

b) meetmed valdkonna ning kohaliku arengu strateegia kohta teabe andmiseks;

c) kohaliku arengu strateegia koostamise ja rakendamisega seotud töötajate koolitus;

d) edendusüritused ja juhtide koolitus;

e) muude kui artikli 62 lõike 1 punktis b määratletud kohaliku arengu strateegia avaliku ja erasektori partnerluste rakendamine, hõlmates üht või enamat artikli 52 punktides a, b ja c sätestatud meedet.

4. Alajagu

Telje rakendamine

Artikkel 60

Piiritlemine

Kui käesolevasse jakku kuuluv meede on suunatud tegevustele, mis on abikõlblikud ka mõne muu ühenduse toetusvahendi, sealhulgas struktuurifondide ja ühenduse kalanduse toetusvahendi kohaselt, määrab liikmesriik igas programmis kindlaks EAFRD ja muude ühenduse toetusvahendite poolt toetatavate tegevuste piiritlemise kriteeriumid.

▼B

4. JAGU

4. Telg

Leader

Artikkel 61

***Leader*-lähenemise mõiste**

Leader-lähenemine sisaldab vähemalt järgmisi elemente:

a) piirkonnapõhised kohaliku arengu strateegiad, mis on ette nähtud hästi määratletud maapiirkondade jaoks;

b) kohalikud avaliku ja erasektori partnerlused (edaspidi "kohalikud tegevusrühmad");

c) altpoolt tulev algatus, millega kohalikel tegevusrühmadel on otsustusõigus kohaliku arengu strateegiate koostamise ja rakendamise osas;

d) mitut sektorit hõlmava ning kohaliku majanduse erinevate sektorite tegijate ja projektide vahelisel vastastoimel põhineva strateegia kavandamine ja rakendamine;

e) uudsete lähenemiste rakendamine;

f) koostööprojektide rakendamine;

g) kohaliku tasandi partnerluse koostöövõrkude loomine.

Artikkel 62

Kohalikud tegevusrühmad

1. Partnerlusel põhinevat kohaliku arengu lähenemisviisi rakendatakse kohalike tegevusrühmade kaudu, kes peavad vastama järgmistele tingimustele:

a) nad peavad kavandama integreeritud kohaliku arengu strateegia, mis põhineb vähemalt artikli 61 punktides a kuni d ja punktis g sätestatud elementidel, ja vastutama selle rakendamise eest;

b) nad peavad olema kas juba *Leader* II ([1]) või *Leader*+ ([2]) algatuste nõuetele või *Leader*-lähenemisele vastavad rühmad või uued asjaomasel territooriumil mitmesugustesse kohalikesse sotsiaal-majanduslikesse sektoritesse kuuluvaid partnereid esindavad rühmad. Otsustamistasemel peavad majandus- ja sotsiaalpartnerid ning teised kodanikuühiskonna esindajad, nagu põllumajandustootjad, maanaised, noored ja nende ühendused, moodustama kohalikest partnerlustest vähemalt 50 %;

c) nad peavad suutma määratleda ja rakendada piirkonna arengu strateegiat.

([1]) Komisjoni teatis liikmesriikidele, millega sätestatakse globaalsete või ühtsete rakenduskavade suunised, mille jaoks on liikmesriigid kutsutud üles esitama ühenduse maaelu arengu algatuse (*Leader* II) raames toetustaotlusi (EÜT C 180, 1.7.1994, lk 48).

([2]) Komisjoni 14. aprilli 2000. aasta teatis liikmesriikidele ühenduse maaelu arengu algatuse (*Leader*+) kohta (EÜT C 139, 18.5.2000, lk 5). Teatist on viimati muudetud komisjoni teatega, millega muudetakse 14. aprilli 2000. aasta teatist liikmesriikidele ühenduse maaelu arengu algatuse (*Leader*+) kohta (ELT C 294, 4.12.2003, lk 11).

▼B

2. Korraldusasutus peab tagama, et kohalikud tegevusrühmad kas valivad riiklike vahendite haldamiseks ja partnerluse rahuldava tegevuse tagamiseks võimelise haldus- ja finantsjuhi või moodustavad seadusjärgselt asutatud ühisstruktuuri, mis tagab partnerluse rahuldava tegevuse ning riiklike vahendite haldamise võime.

3. Strateegiaga hõlmatud piirkond peab olema ühtne ning pakkuma küllaldast kriitilist massi inim-, finants- ja majandusressursside osas, et toetada jätkusuutliku arengu strateegiat.

4. Kohalikud tegevusrühmad peavad valima strateegia kohaselt finantseeritavad projektid. Nad võivad valida ka koostööprojektid.

Artikkel 63

Meetmed

Leader-telje kohaselt antav toetus on ette nähtud järgmiseks:

a) artikli 62 lõike 1 punktis a nimetatud kohaliku arengu strateegiate rakendamine, pidades silmas 1., 2. ja 3. jaos määratletud kolmest teljest ühe või enama eesmärgi saavutamist;

b) punktis a esitatud eesmärke hõlmavate koostööprojektide rakendamine;

c) kohalike tegevusrühmade juhtimine, oskuste omandamine ja piirkonna elavdamine, nagu on nimetatud artiklis 59.

Artikkel 64

Kohalike strateegiate rakendamine

Kui kohaliku strateegia kohased tegevused vastavad muude telgede osas käesolevas määruses sätestatud meetmetele, kohaldatakse vastavaid tingimusi 1., 2. ja 3. jao kohaselt.

Artikkel 65

Koostöö

1. Artikli 63 punktis b nimetatud toetust antakse piirkondade- või riikidevahelistele koostööprojektidele.

Piirkondadevaheline koostöö on koostöö liikmesriigi raames. Riikidevaheline koostöö on koostöö mitme liikmesriigi territooriumide ning kolmandate riikide territooriumide vahel.

2. Ainult ühendusse kuuluvate piirkondadega seotud kulutused on abikõlblikud toetust saama.

3. Artiklit 64 kohaldatakse ka koostööprojektide suhtes.

▼B

II PEATÜKK

TEHNILINE ABI

Artikkel 66

Tehnilise abi finantseerimine

1. Vastavalt määruse (EÜ) nr 1290/2005 artiklile 5 võib EAFRD kasutada kuni 0,25 % oma iga-aastastest eraldistest ettevalmistuse, seire, haldustoetuse, hindamise ja kontrolli meetmete finantseerimiseks komisjoni algatusel ja/või nimel. Seda tehakse vastavalt nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust, ([1]) artikli 53 lõikele 2 ja mis tahes muudele selle määruse sätetele ning selle rakendussätetele, mida kohaldatakse eelarve selles vormis täitmise suhtes.

2. Liikmesriikide algatusel võib EAFRD iga maaelu arengu programmi puhul finantseerida tegevusi, mis on seotud programmi abi ettevalmistamise, juhtimise, seire, hindamise, teavitamise ja kontrolliga.

Nendele tegevustele võib iga programmi jaoks ettenähtud kogusummast kasutada kuni 4 %.

3. Lõigus 2 sätestatud määra piires reserveeritakse teatav summa artiklis 68 nimetatud riikliku maaeluvõrgustiku rajamiseks ja tegevuseks.

Piirkondlike programmidega liikmesriigid võivad heakskiitmiseks esitada oma riikliku maaeluvõrgustiku rajamise ja tegevuse eriprogrammi.

Riikliku maaeluvõrgustiku rajamise ja tegevuse üksikasjad määratakse kindlaks kooskõlas artikli 90 lõikes 2 nimetatud menetlusega.

Artikkel 67

Euroopa maaelu arengu võrgustik

Vastavalt artikli 66 lõikele 1 luuakse Euroopa maaelu arengu võrgustik ühenduse tasandil maaelu arengu valdkonnas tegutsevate riiklike võrgustike, organisatsioonide ja haldusorganite vahel.

Võrgustiku eesmärgid on järgmised:

a) ühenduse maaelu arengu meetmeid käsitleva teabe kogumine, analüüsimine ja levitamine;

b) heade maaelu arengu tavade kogumine, levitamine ja koondamine ühenduse tasandil;

c) ühenduse maapiirkondades ja kolmandates riikides toimuvat arengut käsitleva teabe andmine;

d) aktiivselt maaelu arengus osalejatele kohtumiste ja seminaride korraldamine ühenduse tasandil;

e) ekspertvõrgustike loomine ja juhtimine, et lihtsustada teadmiste vahetust ja toetada maaelu arengu poliitika rakendamist ja hindamist;

f) riiklike võrgustike ning riikidevaheliste koostööalgatuste toetamine.

([1]) EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

▼B

Artikkel 68

Riiklik maaeluvõrgustik

1. Iga liikmesriik loob riikliku maaeluvõrgustiku, mis hõlmab maaelu arenguga seotud organisatsioone ja haldusorganeid.

2. Artikli 66 lõike 3 esimeses lõigus nimetatud summat kasutatakse:

a) võrgustiku juhtimiseks vajalike struktuuride jaoks;

b) tegevuskava jaoks, mis sisaldab vähemalt heade üleantavate tavade määratlemist ja analüüsi ning neid käsitleva teabe andmist, võrgustiku juhtimist, kogemuste ja oskusteabe vahetuse korraldust ning kohalike tegevusrühmade kujunemisprotsessis nende koolitusprogrammide ettevalmistamist ja tehnilist abi territooriumisisesele ja riikidevahelisele koostööle.

V JAOTIS

FONDI PANUS

Artikkel 69

Vahendid ja nende jaotamine

1. Käesoleva määruse alusel maaelu arenguks antava ühenduse toetuse juhissumma ajavahemikuks 1. jaanuar 2007 kuni 31. detsember, selle iga-aastase jaotuse ja miinimumsumma, mis koondatakse lähenemiseesmärgi alusel abikõlblikesse piirkondadesse, määrab kindlaks komisjon kooskõlas 2007.-2013. aasta finantsperspektiiviga ja institutsioonidevahelise kokkuleppega, mis käsitleb eelarvemenetluse parandamist ja eelarvedistsipliini samal perioodil.

2. 0,25 % lõikes 1 nimetatud vahenditest antakse komisjoni jaoks mõeldud tehnilisele abile, nagu on nimetatud artikli 66 lõikes 1.

3. Lõikes 1 nimetatud summade programmeerimiseks ning edasiseks lülitamiseks Euroopa ühenduste üldeelarvesse seotakse need iga-aastase 2 %-lise indeksiga.

4. Komisjon teeb lõikes 1 osutatud summade iga-aastase jaotuse liikmesriikide kaupa pärast lõikes 2 nimetatud summa mahaarvamist ning võttes arvesse:

a) lähenemiseesmärgi suhtes abikõlblikele piirkondadele reserveeritud summasid;

b) varasemaid tulemusi ja

c) konkreetseid ja objektiivsetel kriteeriumitel põhinevaid vajadusi.

5. Lisaks lõikes 4 osutatud summadele võtavad liikmesriigid programmeerimise eesmärgil arvesse modulatsioonist tulenevaid summasid, nagu on sätestatud määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 12 lõikes 2.

▼M5

5a. Liikmesriigid kasutavad üksnes ajavahemikul 1. jaanuarist 2010 kuni 31. detsembrini 2015 määruse (EÜ) nr 73/2009 artikli 9 lõike 4 ja artikli 10 lõike 3 kohasest kohustuslikust toetuste ümbersuunamisest tulenevate summadega ning alates 2011. aastast ka kõnealuse määruse artikli 136 alusel tulenevate summadega võrdseid summasid ühenduse toetusena praeguste maaelu arengu programmide alusel käesoleva määruse artiklis 16a osutatud tegevuste liikide jaoks.

▼M5

Määruse (EÜ) nr 73/2009 artikli 2 punktis g määratletud uute liikmesriikide puhul on esimeses lõigus osutatud ajavahemik 1. jaanuar 2013 kuni 31. detsember 2015.

Esimest ja teist lõiku ei kohaldata Bulgaaria ja Rumeenia suhtes.

5b. Kui programmi lõppedes on käesoleva artikli lõikes 5a osutatud tegevuste jaoks kasutatud ühenduse panuse tegelik summa väiksem kui käesoleva artikli lõikes 5a osutatud summa, maksab liikmesriik summade vahe Euroopa ühenduste üldeelarvesse selles ulatuses, mille võrra ületati muude kui artiklis 16a osutatud tegevuste liikide jaoks kättesaadavaid kogueraldisi.

5c. Käesoleva artikli lõikes 5a osutatud summasid ei võeta määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 25 kohaldamisel arvesse.

▼M2

6. Komisjon tagab, et mis tahes liikmesriigile käesoleva määruse kohaselt ette nähtud iga-aastane kogueraldis EAFRD sellest osast, mis pärineb EAGGFi arendusrahastust ning ERDFist, ESFist ja CFist, vastavalt nõukogu 11. juuli 2006. aasta määrusele (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta, ([1]) kaasa arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1638/2006 (millega kehtestatakse üldsätted Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendi loomise kohta) ([2]) ja nõukogu 17. juuli 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1085/2006 (millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend) ([3]) kohane ERDF panus, ning Euroopa Kalandusfondist vastavalt nõukogu 27. juuli 2006. aasta määrusele (EÜ) nr 1198/2006 Euroopa Kalandusfondi kohta, ([4]) ei ületa järgmisi määrasid:

— liikmesriikidele, kelle 2001.–2003. aasta keskmine kogurahvatulu elaniku kohta on väiksem kui 40 % EL 25 keskmisest: 3,7893 % liikmesriigi SKTst,

— liikmesriikidele, kelle 2001.–2003. aasta keskmine kogurahvatulu elaniku kohta on EL 25 keskmisest 40 % või rohkem, ent vähem kui 50 %: 3,7135 % liikmesriigi SKTst,

— liikmesriikidele, kelle 2001.–2003. aasta keskmine kogurahvatulu elaniku kohta on EL 25 keskmisest 50 % või rohkem, ent vähem kui 55 %: 3,6188 % liikmesriigi SKTst,

— liikmesriikidele, kelle 2001.–2003. aasta keskmine kogurahvatulu elaniku kohta on EL 25 keskmisest 55 % või rohkem, ent vähem kui 60 %: 3,5240 % liikmesriigi SKTst,

— liikmesriikidele, kelle 2001.–2003. aasta keskmine kogurahvatulu elaniku kohta on EL 25 keskmisest 60 % või rohkem, ent vähem kui 65 %: 3,4293 % liikmesriigi SKTst,

— liikmesriikidele, kelle 2001.–2003. aasta keskmine kogurahvatulu elaniku kohta on EL 25 keskmisest 65 % või rohkem, ent vähem kui 70 %: 3,3346 % liikmesriigi SKTst,

— liikmesriikidele, kelle 2001.–2003. aasta keskmine kogurahvatulu elaniku kohta on EL 25 keskmisest 70 % või rohkem, ent vähem kui 75 %: 3,2398 % liikmesriigi SKTst,

— edaspidi vähendatakse maksimaalset toetuseraldiste taset 0,09 protsendipunkti võrra SKTst 2001.–2003. aasta keskmise elanikule arvu-

([1]) ELT L 210, 31.7.2006, lk 25.
([2]) ELT L 310, 9.11.2006, lk 1.
([3]) ELT L 210, 31.7.2006, lk 82.
([4]) ELT L 223, 15.8.2006, lk 1.

▼M2

tatud kogurahvastikutulu ja EL 25 keskmise asjaomase näitaja suhte igas 5 protsendipunkti suuruses vahemikus.

Komisjon teeb SKT arvestused 2005. aasta aprillis avaldatud statistika põhjal. Komisjoni 2005. aasta aprillis aastateks 2007–2013 kavandatud SKT individuaalseid kasvumäärasid kohaldatakse iga liikmesriigi jaoks eraldi.

Kui 2010. aastal selgub, et mis tahes liikmesriigi summeeritud SKT erineb ka vahetuskursi muutuste tõttu aastateks 2007–2009 vastavalt teisele lõigule prognoositud summeeritud SKTst rohkem kui ± 5 %, siis kohandatakse vastavalt selleks ajavahemikuks liikmesriigile esimese lõigu kohaselt eraldatud summasid. Nimetatud kohanduste kas positiivne või negatiivne summaarne netomõju ei tohi ületada kolme miljardit eurot. Kui netomõju on positiivne, siis igal juhul piiratakse täiendavaid vahendeid alakulutamise tasemeni, võrreldes struktuurifondidest ja Ühtekuuluvusfondist kohustuste täitmiseks saada olevate maksimumvahenditega aastateks 2007–2010. Lõplikud kohandamised jaotatakse võrdsetes osades aastateks 2011–2013. Poola zloti kontrollaja väärtuse arvesse võtmiseks korrutatakse Poola puhul ajavahemiku osas, mis kestab kuni käesolevas lõigus osutatud kontrollajani, esimeses lõigus osutatud protsendimäärade rakendamise tulemus kordajaga 1,04.

▼B

Artikkel 70

Fondi panus

1. Maaelu arenguprogrammi vastuvõtmise otsusega määratakse vastavalt paindlikkuse piirmäärale, mis kehtestatakse kooskõlas artikli 90 lõikes 2 nimetatud menetlusega, kindlaks EAFRD maksimaalne panus igale teljele. Otsuses näidatakse vajaduse korral selgelt lähenemiseesmärgi alusel abikõlblikele piirkondadele eraldatud assigneeringud.

2. EAFRD panus arvutatakse abikõlblike avaliku sektori kulutuste summa alusel.

3. EAFRD panuse määr kehtestatakse iga telje kohta:

a) 1. telje (konkurentsivõime) ja 3. telje (mitmekesistamine ja elu kvaliteet) ning artikli 66 lõike 2 kohase tehnilise abi puhul kohaldatakse vastavalt järgmisi ülemmäärasid:

   i) 75 % abikõlblikest avaliku sektori kulutustest lähenemiseesmärgi alusel abikõlblikele piirkondadele;

   ii) 50 % abikõlblikest avaliku sektori kulutustest muudes piirkondades;

b) 2. telje (keskkonna ja paikkonna parandamine) ja 4. telje (*Leader*) puhul kohaldatakse vastavalt järgmisi ülemmäärasid:

   i) 80 % abikõlblikest avaliku sektori kulutustest lähenemiseesmärgi alusel abikõlblikele piirkondadele;

   ii) 55 % abikõlblikest avaliku sektori kulutustest muudes piirkondades.

EAFRD minimaalne panus telje tasandil on 20 %.

4. Olenemata lõikes 3 sätestatud ülemmääradest võib EAFRD panust suurendada 85 %ni äärepoolseimate piirkondade ja määruse (EMÜ) nr 2019/93 tähenduses väiksemate Egeuse mere saarte programmide osas.

▼M5

Lõikes 3 sätestatud ülemmääradest olenemata võib käesoleva määruse artiklis 16a osutatud tegevuste liikide osas EAFRD panust suurendada 90 %-ni lähenemispiirkondade ja 75 %-ni nende hulka mittekuuluvate piirkondade puhul, nii et see panus ei ületa määruse (EÜ) nr 73/2009 artikli 9 lõike 4 ja artikli 10 lõike 3 kohasest kohustuslikust toetuste ümbersuunamisest tulenevaid summasid ning alates 2011. aastast ka kõnealuse määruse artikli 136 alusel tulenevaid summasid.

▼M2

4a. Lõikeid 3 ja 4 võidakse teatud juhtudel mitte kohaldada Portugalis 320 miljoni euro suuruse summa suhtes.

▼B

5. Liikmesriikide jaoks, kes valivad eriprogrammi vastavalt artikli 66 lõike 3 teisele lõigule, on EAFRD panuse ülemmäär 50 % abikõlblikest avaliku sektori kulutustest.

6. Komisjoni algatusel või nimel võetud tehnilise abi meetmeid võidakse finantseerida 100 % ulatuses.

7. EAFRD poolt kaasfinantseeritavaid kulusid ei kaasfinantseerita struktuurifondide, CF või mis tahes muu ühenduse rahastamisvahendi panuse teel.

Seda võidakse kaasfinantseerida ainult ühe maaelu arengu programmi telje alusel. Kui tegevus kuulub enama kui ühe telje meetmete alla, tuleb kulutused lugeda suurema osakaaluga telje kulutusteks.

8. Avaliku sektori kulutused ettevõtetele antavale abile peavad vastama riigiabi suhtes sätestatud abi ülemmääradele, kui käesolevas määruses ei sätestata teisiti.

Artikkel 71

Kulutuste abikõlblikkus

1. Ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 39 lõike 1 kohaldamist, on kulutused EAFRDst toetuse saamiseks abikõlblikud, kui makseagentuur maksab tegelikult asjaomase toetuse välja ajavahemikus 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2015. Kaasfinantseeritavaid tegevusi ei tohiks lõpetada enne abikõlblikkuse alguskuupäeva.

Artiklis 19 nimetatud programmi kohandamise hetkel lisatavad uued kulutused on abikõlblikud alates komisjoni poolt programmi kohandamise taotluse vastuvõtmise kuupäevast.

2. Kulutused on abikõlblikud saama EAFRD toetust ainult siis, kui nad on tehtud kõnealuse programmi korraldusasutuse poolt või tema vastutusel otsustatud tegevuste jaoks vastavalt pädeva organi poolt kindlaksmääratud valikukriteeriumidele.

3. Kulutuste abikõlblikkuse eeskirjad sätestatakse riiklikul tasandil vastavalt käesoleva määrusega teatavate maaelu arengu meetmete jaoks sätestatud eritingimustele.

Järgmised kulutused ei ole abikõlblikud saama EAFRD toetust:

a) käibemaks, välja arvatud tagastamatu käibemaks, kui selle on tegelikult ja lõplikult tasunud toetusesaajad, kes ei ole nõukogu 17. mai 1977. aasta kuuenda direktiivi (kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta — ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas) ([1]) artikli 4 lõike 5 esimeses lõigus nimetatud mittemaksukohustuslased;

([1]) EÜT L 145, 13.6.1977, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2004/66/EÜ (ELT L 168, 1.5.2004, lk 35).

▼B

b) võlaintress, ilma et see piiraks lõike 5 kohaldamist;

c) maaost, mille maksumus ületab 10 % kõikidest asjaomase tegevuse abikõlblikest kulutustest. Nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel võib keskkonnakaitsemeetmete korral määrata kõrgema protsendimäära.

4. Lõikeid 1—3 ei kohaldata artikli 66 lõike 1 suhtes.

5. Olenemata lõike 3 punktist b, võib EAFRD panus olla tehtud muus vormis kui tagastamatu otsetoetus. Üksikasjalikud eeskirjad määratletakse vastavalt artikli 90 lõikes 2 nimetatud korrale.

Artikkel 72

Investeeringutega seotud tegevuste kestvus

1. Ilma et see piiraks asutamisvabadusega ja teenuste osutamisvabadusega seotud eeskirjade kohaldamist asutamislepingu artiklite 43 ja 49 tähenduses, peab liikmesriik tagama, et investeeringu puhul säilib EAFRD panus, kui see investeering viie aasta jooksul alates korraldusasutuse otsusest vahendite eraldamise kohta ei tee läbi olulist muutust, mis:

a) mõjutab selle laadi või rakendamistingimusi või annab alusetu eelise mõnele ettevõtjale või avalik-õiguslikule organile;

b) tuleneb kas infrastruktuuriüksuse omandi laadi muutusest või tootliku tegevuse lakkamisest või ümberpaigutamisest.

2. Alusetult väljamakstud summad nõutakse tagasi määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 33 kohaselt.

VI JAOTIS

JUHTIMINE, KONTROLL JA TEAVITAMINE

I PEATÜKK

JUHTIMINE JA KONTROLL

Artikkel 73

Komisjoni vastutus

Et tagada jagatud juhtimise kontekstis usaldusväärne finantsjuhtimine vastavalt asutamislepingu artiklile 274, võtab komisjon meetmeid ja teostab kontrolli, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 9 lõikes 2.

Artikkel 74

Liikmesriikide vastutus

1. Liikmesriigid võtavad määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 9 lõike 1 kohaselt vastu kõik õigus- ja haldusnormid, et tagada ühenduse finantshuvide tõhus kaitse.

2. Liikmesriigid määravad iga maaelu arengu programmi jaoks järgmised asutused:

▼B

a) korraldusasutus, mis võib olla siseriiklikul või piirkondlikul tasandil tegutsev avalik-õiguslik või eraõiguslik organ või liikmesriik ise, kui ta kõnealust ülesannet teostab, kes vastutab asjaomase programmi haldamise eest;

b) makseagentuur määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 6 tähenduses;

c) sertifitseerimisasutus määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 7 tähenduses.

3. Liikmesriigid tagavad iga maaelu arengu programmi puhul, et on loodud asjakohased juhtimis- ja kontrollisüsteemid, mis tagavad ülesannete selge jaotuse ja eraldamise korraldusasutuse ja muude organite vahel. Liikmesriigid vastutavad süsteemide tõhusa töö tagamise eest kogu programmiperioodi jooksul.

4. Liikmesriigid teostavad kontrolli vastavalt artikli 90 lõikes 2 nimetatud korra kohaselt määratavatele üksikasjalikele rakenduseeskirjadele (eelkõige kontrolli tüübi ja intensiivsuse osas), mida on kohandatud erinevate maaelu arengu meetmete laadiga.

Artikkel 75

Korraldusasutus

1. Korraldusasutus vastutab programmi tõhusal, tulemuslikul ja korrektsel viisil juhtimise ja rakendamise eest ja teeb eelkõige järgmist:

a) tagab, et finantseeritavad tegevused valitakse maaelu arengu programmi suhtes kohaldatavate kriteeriumide kohaselt;

b) tagab rakendamist käsitlevate statistiliste andmete elektroonilises vormis registreerimise ja säilitamise süsteemi olemasolu, mis on vajalik seireks ja hindamiseks;

c) tagab, et abisaajad ja muud tegevuste rakendamisega seotud organid:

   i) on teadlikud antavast abist tulenevatest kohustustest ja peavad kas eraldi raamatupidamissüsteemi või vastavaid raamatupidamiskoode kõikide tegevusega seotud tehingute kohta;

   ii) on teadlikud nõuetest, mis käsitlevad andmete andmist korraldusasutusele ning tootluse ja tulemuste registreerimist;

d) tagab programmi hindamise käesoleva määrusega ettenähtud tähtaegade jooksul ja vastavuse ühisele seire- ja hindamisraamistikule ning teostatud hindamiste esitamise vastavatele siseriiklikele asutustele ja komisjonile;

e) juhib seirekomisjoni ja saadab sellele programmi rakendamise seireks vajalikud dokumendid, pidades silmas programmi eriesmärke;

f) tagab vastavuse artiklis 76 nimetatud avalikustamisega seotud eesmärkidele;

g) koostab iga-aastase arenguaruande ja pärast selle heakskiitmist seirekomisjoni poolt esitab selle komisjonile;

h) tagab, et makseagentuur saab enne maksete lubamist kogu vajaliku teabe eelkõige teostatud tegevuste ning seoses finantseerimiseks valitud tegevustega teostatud mis tahes kontrollide kohta.

▼B

2. Kui osa tema ülesannetest on delegeeritud teisele organile, jääb korraldusasutusele kogu vastutus nende ülesannete juhtimise tõhususe ja korrektsuse ning nende rakendamise eest.

II PEATÜKK

TEAVITAMINE JA AVALIKUSTAMINE

Artikkel 76

Teavitamine ja avalikustamine

1. Liikmesriigid annavad teavet riiklike strateegiakavade, maaelu arengu programmide ja ühenduse panuse kohta ning avalikustavad need.

See teave on suunatud riigi elanikkonnale. See toob esile ühenduse rolli ja tagab fondi abi läbipaistvuse.

2. Programmi korraldusasutus vastutab programmi avalikustamise eest järgmiselt:

a) teavitades võimalikke abisaajaid, kutseorganisatsioone, majandus- ja sotsiaalpartnereid, meeste ja naiste vahelise võrdõiguslikkuse edendamisega seotud organeid ja asjaomaseid valitsusväliseid organisatsioone, sealhulgas keskkonnaorganisatsioone, programmi pakutavatest võimalustest ning programmi finantseerimisele juurdepääsu eeskirjadest;

b) teavitades abisaajaid ühenduse panusest;

c) teavitades riigi elanikkonda ühenduse osatähtsusest programmides ja nende programmide tulemustest.

VII JAOTIS

SEIRE JA HINDAMINE

I PEATÜKK

SEIRE

Artikkel 77

Seirekomisjon

1. Iga maaelu arengu programmi jaoks luuakse seirekomisjon maksimaalselt kolme kuu jooksul pärast programmi heakskiitvat otsust.

Iga seirekomisjon koostab oma töökorra asjaomase liikmesriigi institutsioonilises, õiguslikus ja finantsraamistikus ja võtab selle vastu kokkuleppel korraldusasutusega, et täita oma ülesandeid käesoleva määruse kohaselt.

2. Iga seirekomisjoni juhatab kas liikmesriigi või korraldusasutuse esindaja.

Selle koosseisu otsustab liikmesriik ja sellesse kuuluvad artikli 6 lõikes 1 nimetatud partnerid.

Komisjoni esindajad võivad omal algatusel osaleda seirekomisjoni töös nõuandva pädevusega.

▼B

3. Piirkondlike programmidega liikmesriigid võivad asutada siseriikliku seirekomisjoni, et koordineerida nende programmide rakendamist seoses riikliku strateegiaga ja rahaliste vahendite tõhusama kasutamisega.

Artikkel 78

Seirekomisjoni vastutus

Seirekomisjon vastutab maaelu arengu programmi rakendamise tõhususe eest. Selleks teeb seirekomisjon järgmist:

a) nelja kuu jooksul programmi heakskiitmisotsuse tegemisest peetakse temaga finantseeritavate tegevuste valiku kriteeriumide üle nõu. Valikukriteeriumid vaadatakse läbi vastavalt programmitöö vajadustele;

b) vaatab korrapäraselt uuesti läbi programmi erieesmärkide saavutamiseks tehtud arengu korraldusasutuse poolt esitatud dokumentide alusel;

c) tutvub rakendamise, eriti iga telje jaoks seatud eesmärkide saavutamise ning püsihindamiste tulemustega;

d) kaalub ja kiidab heaks iga-aastase arenguaruande ja viimase arenguaruande enne nende saatmist komisjonile;

e) võib teha korraldusasutusele programmi mis tahes muudatus- või läbivaatamisettepaneku, mis on suunatud artiklis 4 määratletud EAFRD eesmärkide saavutamisele või selle juhtimise, sealhulgas finantsjuhtimise parandamisele;

▼M5

f) kaalub ja kiidab heaks kõik maaelu arengu programmide olulised muudatusettepanekud.

▼B

Artikkel 79

Seire kord

1. Korraldusasutus ja seirekomisjon teostavad programmi rakendamise kvaliteedi seiret.

2. Korraldusasutus ja seirekomisjon teostavad iga maaelu arengu programmi seiret finants-, tootlus- ja tulemusnäitajate abil.

Artikkel 80

Ühine seire- ja hindamisraamistik

Komisjoni ja liikmesriikide koostöös luuakse ühine seire- ja hindamisraamistik, mis võetakse vastu artikli 90 lõikes 2 nimetatud korra kohaselt. Raamistik täpsustab piiratud arvu iga programmi suhtes kohaldatavaid näitajaid.

Artikkel 81

Näitajad

1. Maaelu arengu programmide arengut, tõhusust ja tulemuslikkust seoses nende eesmärkidega mõõdetakse näitajate abil, mis on seotud

▼B

lähteolukorraga ning programmide finantsteostuse, tootluse, tulemuste ja mõjuga.

2. Igas maaelu arengu programmis määratakse kindlaks piiratud arv sellele programmile eriomaseid lisanäitajaid.

3. Kui abi laad lubab, tehakse näitajatega seotud andmete jaotus abisaajate soo ja vanuse järgi.

Artikkel 82

Iga-aastane arenguaruanne

1. Esmakordselt aastal 2008 ja iga aasta 30. juuniks saadab korraldusasutus komisjonile iga-aastase arenguaruande programmi rakendamise kohta. Korraldusasutus saadab komisjonile viimase arenguaruande programmi rakendamise kohta 30. juunil 2016.

2. Iga-aastane arenguaruanne sisaldab järgmisi elemente:

a) üldtingimuste muutus, millel on otsene mõju programmi rakendamise tingimustele, samuti ühenduse ja siseriikliku poliitika muutus, mis mõjutab EAFRD ja muude finantsvahendite kooskõla;

b) programmi areng seoses seatud eesmärkidega tootlus- ja tulemusnäitajate alusel;

c) programmi rahaline teostamine, esitades iga meetme puhul abisaajatele tehtud kulutuste aruande; kui programm hõlmab lähenemiseesmärgi suhtes abikõlblikke piirkondi, määratletakse kulutused eraldi;

d) püsihindamise tegevuste kokkuvõte vastavalt artikli 86 lõikele 3;

e) korraldusasutuse ja seirekomisjoni poolt programmi rakendamise kvaliteedi ja tõhususe tagamiseks võetud meetmed, eelkõige:

   i) seire- ja hindamismeetmed;

   ii) kokkuvõte programmi haldamisel tekkinud põhiprobleemidest ja võetud meetmetest, sealhulgas vastusena artiklis 83 toodud märkustele;

   iii) tehnilise abi kasutamine;

   iv) programmi avalikustamise tagamiseks vastavalt artiklile 76 võetud meetmed;

f) deklaratsioon ühenduse poliitika järgimise kohta toetuse kontekstis, sealhulgas ettetulnud probleemide ja nende lahendamiseks võetud meetmete määratlemine;

g) vajaduse korral määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 33 kohaselt tagasimakstud toetuse taaskasutamine.

3. Aruanne tunnistatakse vastuvõetavaks, pidades silmas määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 26 kohaldamist, kui see sisaldab kõiki lõikes 2 loetletud elemente ja võimaldab hinnata programmi rakendamist.

Komisjonil on pärast iga-aastase arenguaruande saatmist korraldusasutuse poolt kaks kuud aega selle kohta märkuste tegemiseks. Seda tähtaega pikendatakse viie kuuni programmi viimase aruande puhul. Kui komisjon ei vasta sätestatud tähtaja jooksul, loetakse aruanne vastuvõetuks.

▼B

4. Iga-aastaste artikli 66 lõikele 3 vastavaid eriprogramme käsitlevate arenguaruannete üksikasjad määratakse kindlaks kooskõlas artikli 90 lõikes 2 nimetatud menetlusega.

Artikkel 83

Programmide iga-aastane läbivaatamine

1. Igal aastal arenguaruande esitamisel vaatavad komisjon ja korraldusasutus läbi eelmise aasta peamised tulemused vastavalt asjaomase liikmesriigi ja korraldusasutuse kokkuleppel kindlaksmääratavale korrale.

2. Pärast läbivaatamist võib komisjon teha märkusi liikmesriigile ja korraldusasutusele, kes teavitab sellest seirekomisjoni. Liikmesriik teavitab komisjoni nimetatud märkustele reageerimiseks võetud meetmetest.

II PEATÜKK

HINDAMINE

Artikkel 84

Üldsätted

1. Maaelu arengu programmid kuuluvad eel-, vahe- ja järelhindamisele vastavalt artiklitele 85, 86 ja 87.

2. Hindamiste eesmärk on maaelu arengu programmide rakendamise kvaliteedi, tõhususe ja tulemuslikkuse parandamine. Hinnatakse programmide mõju seoses artiklis 9 sätestatud ühenduse strateegiasuunistega ja asjaomaste liikmesriikide ja piirkondade konkreetsete maaelu arengu probleemidega asjakohaste ühenduse õigusaktide nõuete kohaselt, võttes arvesse säästva arengu nõudeid ja keskkonnamõju.

3. Hindamine korraldatakse vastavalt vajadusele kas liikmesriikide või komisjoni vastutusel.

4. Lõikes 1 nimetatud hindamisi teostavad sõltumatud hindajad. Tulemused tehakse kättesaadavaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määruses (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele [1] sätestatud tingimustel.

5. Liikmesriigid annavad hindamiste teostamiseks vajalikud inimressursid ja rahalised vahendid, korraldavad nõutavate andmete tootmise ja kogumise ning kasutavad seiresüsteemi kaudu saadud erinevat teavet.

6. Liikmesriigid ja komisjon lepivad kokku hindamismeetodid ja -standardid, mida komisjoni algatusel kohaldatakse artiklis 80 sätestatud raames.

Artikkel 85

Eelhindamine

1. Eelhindamine on iga maaelu arengu programmi koostamise osa ja selle eesmärk on optimeerida eelarvevahendite eraldisi ning parandada programmitöö kvaliteeti. Eelhindamisel tehakse kindlaks keskmise ja

[1] EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43.

▼B

pikema tähtaja vajadused, saavutatavad eesmärgid, eeldatavad tulemused, kvantifitseeritud sihid eeskätt lähteolukorraga seotud mõju osas, ühenduse lisandväärtus, ühenduse prioriteetide arvessevõtmise määr, varasemast programmitööst saadud õppetunnid ning rakendamise, seire, hindamise ja finantsjuhtimise korra kvaliteet, ning hinnatakse neid.

2. Eelhindamist teostatakse liikmesriigi vastutusel.

Artikkel 86

Vahe- ja järelhindamine

1. Liikmesriigid kehtestavad iga maaelu arengu programmi püsihindamise süsteemi.

2. Programmi korraldusasutus ja seirekomisjon kasutavad püsihindamist järgmistel eesmärkidel:

a) uurida programmi arengut seoses selle eesmärkidega, kasutades tulemus- ja vajaduse korral mõjunäitajaid;

b) parandada programmide ja nende rakendamise kvaliteeti;

c) läbi vaadata programmi sisulised muudatusettepanekud;

d) valmistuda vahe- ja järelhindamiseks.

3. Alates aastast 2008 teavitab korraldusasutus igal aastal seirekomisjoni püsihindamise tegevustest. Tegevuste kokkuvõte lisatakse artiklis 82 sätestatud iga-aastasele arenguaruandele.

4. Aastal 2010 muutub püsihindamine eraldi vahehindamise aruandeks. Selles vahehindamises tehakse ettepanekuid programmide ja nende rakendamise kvaliteedi parandamiseks võetavate meetmete kohta.

Vahehindamise aruannete kokkuvõte tehakse komisjoni algatusel.

5. Aastal 2015 muutub püsihindamine eraldi järelhindamise aruandeks.

6. Vahe- ja järelhindamisel uuritakse vahendite kasutamise astet, EAFRD programmitöö tõhusust ja tulemuslikkust, selle sotsiaal-majanduslikku mõju ja selle mõju ühenduse prioriteetidele. Hindamised hõlmavad programmi eesmärke ja on suunatud maaelu arengu poliitika alaste kogemuste saamisele. Neis määratletakse programmi rakendamise edukusele või läbikukkumisele kaasaaidanud tegurid, sealhulgas jätkusuutlikkuse osas, ning määratletakse parimad tavad.

7. Püsihindamine korraldatakse korraldusasutuste algatusel koostöös komisjoniga. See korraldatakse mitme aasta jooksul ja see hõlmab ajavahemikku 2007 — 2015.

8. Komisjon korraldab omal algatusel meetmeid koolituse, parimate tavade vahetuse ja teabe võimaldamiseks püsihindajatele, liikmesriikide ekspertidele ja seirekomisjoni liikmetele ning temaatilised ja kokkuvõtlikud hindamised.

▼B

Artikkel 87

Järelhindamiste kokkuvõte

1. Järelhindamiste kokkuvõte tehakse komisjoni vastutusel koostöös liikmesriikide ja korraldusasutustega, kes koguvad selleks vajalikke andmeid.

2. Järelhindamiste kokkuvõte lõpetatakse hiljemalt 31. detsembril 2016.

VIII JAOTIS

RIIGIABI

Artikkel 88

Eeskirjade kohaldamine riigiabi suhtes

1. Kui käesolevas jaotises ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse liikmesriikide poolt maaelu arengu toetamise suhtes asutamislepingu artikleid 87, 88 ja 89.

►M5 Ilma et see piiraks käesoleva määruse artikli 89 kohaldamist, ei kohaldata asutamislepingu artikleid 87, 88 ja 89 siiski toetuste suhtes, mida liikmesriigid annavad kooskõlas käesoleva määrusega asutamislepingu artikli 36 tähenduses. ◄

2. Põllumajandusettevõtete moderniseerimise toetus, mis ületab ►M5 I lisa ◄ sätestatud protsente, nagu on sätestatud artikli 26 lõikes 2, on keelatud. Seda keeldu ei kohaldata järgmiste investeeringutoetuste suhtes:

a) investeeringud, mis tehakse peamiselt üldsuse huvides ja mis on seotud traditsiooniliste põllumajandus- ja metsandustegevuse poolt kujundatud maastike säilitamisega või põllumajandusettevõtete hoonete ümberpaigutamisega;

b) keskkonna kaitse ja parandamine;

c) loomakasvatusettevõtete hügieenitingimuste ja loomade heaolu ning töökohal tööohutuse parandamine.

3. Põllumajandustootjatele ebasoodsate looduslike tingimuste hüvitamiseks mägipiirkondades ja muudes ebasoodsate tingimustega piirkondades antav riigiabi on keelatud, kui see ei vasta artiklis 37 sätestatud tingimustele. Artikli 37 lõike 3 kohaselt kindlaksmääratud summasid ületavat lisatoetust võib siiski anda nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel.

4. Riigiabi selliste põllumajandustootjate toetamiseks, kes võtavad vastavalt artiklites 39 ja 40 sätestatud tingimustele mittevastavaid põllumajanduse keskkonnakaitse või loomade heaoluga seotud kohustusi, on keelatud. ►M5 I lisa ◄ sätestatud maksimumsummasid ületavat lisatoetust artikli 39 lõike 4 ja artikli 40 lõike 3 osas võib siiski anda, kui see on nõuetekohaselt põhjendatud. Erandjuhtudel võib nõuetekohaselt põhjendatud erandit lubada nende kohustuste minimaalse kestuse suhtes, nagu on sätestatud artikli 39 lõikes 3 ja artikli 40 lõikes 2.

5. Riigiabi selliste põllumajandustootjate toetamiseks, kes viivad end vastavusse ühenduse õigusaktidel põhinevate nõuetega keskkonnakaitse, rahvatervise, loomade tervishoiu ja taimetervise, loomade heaolu ja tööohutuse valdkonnas, on keelatud, kui see ei vasta artiklis 31 sätestatud tingimustele. Selle artikli kohaselt kindlaksmääratud maksimumsummasid ületavat lisatoetust võib siiski anda, et aidata põllumajandus-

▼B

tootjatel viia end vastavusse ühenduse standardeid ületavate siseriiklike õigusaktidega.

6. Ühenduse õigusaktide puudumisel on riigiabi selliste põllumajandustootjate toetamiseks, kes viivad end vastavusse siseriiklikel õigusaktidel põhinevate nõuetega keskkonnakaitse, rahvatervise, loomade tervishoiu ja taimetervise, loomade heaolu ja tööohustuse valdkonnas, keelatud, kui see ei vasta artiklis 31 sätestatud tingimustele. ►M5 I Lisa ◄ sätestatud maksimumsummasid ületavat lisatoetust artikli 31 lõike 2 osas võib anda, kui see on artikli 31 kohaselt põhjendatud.

Artikkel 89

Riiklik lisafinantseerimine

Ühenduse poolt toetatava maaelu arengu lisafinantseerimiseks ettenähtud riigiabi tehakse liikmesriikide poolt teatavaks ja kiidetakse komisjoni poolt heaks vastavalt käesoleva määruse artiklis 16 nimetatud programmitöö osana. Asutamislepingu artikli 88 lõike 3 esimest lauset ei kohaldata sel viisil teatavaks tehtud abi suhtes.

IX JAOTIS

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 90

Komitee

1. Komisjoni abistab maaelu arengu komitee (edaspidi “komitee”).

2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõikes 3 ettenähtud ajavahemikuks kehtestatakse üks kuu.

3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 91

Rakenduseeskirjad

Lisaks käesoleva määruse konkreetsetes sätetes ettenähtud meetmetele võetakse vastu käesoleva määruse üksikasjalikud rakenduseeskirjad vastavalt artikli 90 lõikes 2 nimetatud korrale. Need hõlmavad eelkõige järgmist:

a) kavandatud maaelu arengu programmide esitamine;

b) maaelu arengu meetmeid reguleerivad tingimused.

Artikkel 92

Üleminekusätted

1. Kui kehtivalt süsteemilt käesoleva määrusega kehtestatud süsteemile ülemineku hõlbustamiseks on vajalikud erimeetmed, võetakse need vastu artikli 90 lõikes 2 nimetatud korra kohaselt.

2. Sellised meetmed võetakse eeskätt vastu selleks, et integreerida komisjoni poolt pärast 1. jaanuari 2007 lõppevaks ajavahemikuks heaks-

▼B

kiidetud olemasolev ühenduse toetus, mis pärineb kas EAGGF arendus- või tagatisrahastust, käesoleva määrusega sätestatud maaelu arengu toetusega ja et hõlmata ajavahemikus 2000 — 2006 teostatavad programmide järelhindamised.

Artikkel 93

Kehtetuks tunnistamine

1. Määrus (EÜ) nr 1257/1999 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2007, välja arvatud artikli 13 punkt a, artikli 14 lõige 1 ja artikli 14 lõike 2 kaks esimest taanet, artiklid 15, 17 kuni 20, artikli 51 lõige 3 ja artikli 55 lõige 4 ning I lisa see osa, mis täpsustab summasid artikli 15 lõike 3 alusel. Need sätted tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2010, eeldusel et nõukogu võtab vastu akti vastavalt asutamislepingu artiklis 37 sätestatud menetlusele.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitletakse viidetena käesolevale määrusele.

Määrust (EÜ) nr 1257/1999 kohaldatakse jätkuvalt selle määruse kohaselt enne 1. jaanuari 2007 komisjoni poolt heakskiidetud meetmete suhtes.

2. Nõukogu direktiivid ja otsused, millega määratakse vastavalt määruse (EÜ) nr 950/97 artikli 21 lõikele 2 vastu võetud vähemsoodsate piirkondade nimekirjad ja muudetakse neid, tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2010, eelduse et nõukogu võtab vastu akti vastavalt asutamislepingu artiklis 37 sätestatud menetlusele.

Artikkel 94

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse ühenduse toetuse suhtes, mis käsitleb alates 1. jaanuarist 2007 algavat programmiperioodi. Sellegipoolest ei hakata käesolevat määrust kohaldama enne, kui jõustuvad ühenduse õigusaktid, millega nähakse ette üldsätted ERDF, ESF ja CF kohta ajavahemikuks 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013, välja arvatud artiklid 9, 90, 91 ja 92, mida hakatakse kohaldama käesoleva määrusejõustumisest.

Sõltumata teisest lõigust hakatakse artiklit 37, artikli 50 lõikeid 2 kuni 4 ja artikli 88 lõiget 3 kohaldama 1. jaanuarist 2010, eeldusel et nõukogu võtab vastu akti vastavalt asutamislepingu artiklis 37 sätestatud menetlusele.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

▼B

►M5 *LISA I* ◄

TOETUSSUMMAD JA -MÄÄRAD

Artikkel	Teema	Summa eurodes või määr	
22, lõige 2	Tegevuse alustamise toetus (*)	►M5 70 000 ◄	
23, lõige 6	Ennetähtaegselt pensionile jäämine	18 000	Üleandja kohta aastas
		180 000	Üldsumma üleandja kohta
		4 000	Töötaja kohta aastas
		40 000	Üldsumma töötaja kohta
24, lõige 2	Nõuandeteenused	80 %	Abikõlblikest kuludest nõuandeteenuse kohta
		1 500	Maksimaalne abikõlblik summa
26, lõige 2	Põllumajandusettevõtete moderniseerimiseks antava toetuse määr	60 %	Noorte põllumajandustootjate poolt artikli 36 punkti a alapunktides i, ii ja iii nimetatud piirkondades tehtavate abikõlblike investeeringute summast
		50 %	Muude põllumajandustootjate poolt artikli 36 punkti a alapunktides i, ii ja iii nimetatud piirkondades tehtavate abikõlblike investeeringute summast
		50 %	Noorte põllumajandustootjate poolt muudes piirkondades tehtavate abikõlblike investeeringute summast
		40 %	Muude põllumajandustootjate poolt muudes piirkondades tehtavate abikõlblike investeeringute summast
		75 %	Äärepoolseimates piirkondades ja määruse (EMÜ) nr 2019/93 tähenduses väiksemate Egeuse mere saartel tehtavate abikõlblike investeeringute summast
		75 %	►M1 ►C1 Ühendusega 1. mail 2004 ühinenud liikmesriikides ning Bulgaarias ja Rumeenias tehtavate abikõlblike investeeringute summast kõige rohkem nelja aasta jooksul alates ühinemisest, selleks et rakendada nõukogu direktiivi 91/676/EMÜ ([1]) vastavalt nimetatud direktiivi artikli 3 lõikele 2 ja artikli 5 lõikele 1. ◄ ◄
27, lõige 3	Metsade majandusliku väärtuse parandamiseks antava toetuse määr	60 % (**)	Artikli 36 punkti a alapunktides i, ii ja iii nimetatud piirkondades tehtavate abikõlblike investeeringute summast
		50 %	Muude piirkondade abikõlblike investeeringute summast
		85 % (**)	Äärepoolseimate piirkondade abikõlblike investeeringute summast

▼B

Artikkel	Teema	Summa eurodes või määr	
28, lõige 2	Põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmiseks mõeldud toetuse määr	50 %	Lähenemiseesmärgiga hõlmatud piirkondade abikõlblike investeeringute summast
		40 %	Muude piirkondade abikõlblike investeeringute summast
		75 %	Äärepoolseimate piirkondade abikõlblike investeeringute summast
		65 %	Määruse (EMÜ) nr 2019/93 tähenduses väiksemate Egeuse mere saarte abikõlblike investeeringute summast
31, lõige 2	Nõuetega vastavusse viimise toetuse maksimaalne summa	10 000	Ettevõtte kohta
32, lõige 2	Toidukvaliteedikavades osalemise toetuse maksimaalne summa	3 000	Ettevõtte kohta
33	Teavitamis- ja edendamistegevuse toetuse määr	70 %	Meetme abikõlblikest kuludest
34, lõige 3	Elatuspõllumajandusettevõtete toetuse maksimaalne summa	1 500	Põllumajandusettevõtte kohta aastas
35, lõige 2	Tootjarühmad: ülemmäär protsentides turustatud toodangust esimese viie aasta jooksul pärast tunnustamist	5 %, 5 %, 4 %, 3 % ja 2 % (***)	Vastavalt 1., 2., 3., 4. ja 5. aasta jaoks 1 000 000 EUR väärtuses turustatud toodangu eest
		2,5 %, 2,5 %, 2,0 %, 1,5 % ja % 1,5	Vastavalt 1., 2., 3., 4. ja 5. aasta jaoks üle 1 000 000 EUR väärtuses turustatud toodangu eest
	Kuid mitte ületades esimesest viiest aastast igaühe osas summat	100 000 100 000 80 000 60 000 50 000	Esimese aasta kohta Teise aasta kohta Kolmanda aasta kohta Neljanda aasta kohta Viienda aasta kohta

▼M5

Artikli 35a lõige 3	Seoses ühise turukorralduse reformist tuleneva põllumajandusettevõtete ümberkorraldamisega antava toetuse maksimummäär		Ettevõtte kohta
		4 500	2011. aastal
		3 000	2012. aastal
		1 500	2013. aastal

▼B

37, lõige 3	Minimaalne ebasoodsate tingimuste tõttu makstav toetus	25	Kasutusel oleva põllumajandusmaa hektari kohta
	Maksimaalne ebasoodsate tingimuste tõttu makstav toetus mägipiirkondades	250	Kasutusel oleva põllumajandusmaa hektari kohta

▼B

Artikkel	Teema	Summa eurodes või määr	
	Maksimaalne toetus muudele ebasoodsate tingimustega piirkondadele	150	Kasutusel oleva põllumajandusmaa hektari kohta
38, lõige 2	Esialgne maksimaalne Natura 2000 toetus ajavahemikuks, mis ei ületa viit aastat	500 (****)	Kasutusel oleva põllumajandusmaa hektari kohta
	Tavaline maksimaalne Natura 2000 toetus	200 (****)	Kasutusel oleva põllumajandusmaa hektari kohta
39, lõige 4	Üheaastased kultuurid	600 (****)	Hektari kohta
	Mitmeaastased erikultuurid	900 (****)	Hektari kohta
	Muu maakasutus	450 (****)	Hektari kohta
	Kohalikud väljasuremise ohus tõud	200 (****)	Loomühiku kohta
40, lõige 3	Loomade heaolu	500	Loomühiku kohta
43, lõige 4	Maksimaalne aastane toetus metsastamisest saamatajäänud tulu hüvitamiseks		
	— põllumajandustootjatele või nende ühendustele	700	Hektari kohta
	— mis tahes muule füüsilisele isikule või eraõiguslikule isikule	150	Hektari kohta
43, lõige 4 44, lõige 4 45, lõige 3	— Rajamiskuludeks antava toetuse määr	80 % (**)	Artikli 36 punkti a alapunktides i, ii ja iii nimetatud piirkondade abikõlblikest kuludest
		70 %	Muude piirkondade abikõlblikest kuludest
		85 % (**)	Äärepoolseimate piirkondade abikõlblikest kuludest
46 ja 47, lõige 2	Iga-aastane Natura 2000 toetus ja metsanduse keskkonnatoetus		
	— miinimumtoetus	40	Hektari kohta
	— maksimumtoetus	200 (****)	Hektari kohta

([1]) Nõukogu 12. detsembri 1991. aasta direktiiv 91/676/EMÜ veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest (EÜT L 375, 31.12.1991, lk 1).

►M5 (*) Tegevuse alustamise toetust võib anda ühekordse maksena summas kuni 40 000 eurot või intressitoetusena, mille kapitaliseeritud väärtus ei või ületada 40 000 eurot. Mõlema toetuse kogusumma ei või ületada 70 000 eurot. ◄

(**) Ei kohaldata riigi suhtes, kellel on troopilisi või subtroopilisi metsi või metsastatud alasid, Assooridel, Madeiral, Kanaari saartel, määruse (EMÜ) nr 2019/93 tähenduses väiksematel Egeuse mere saartel ja Prantsuse ülemeredepartemangudes.

(***) Malta osas võib komisjon äärmiselt väikese kogutoodanguga tootmissektorite puhul sätestada toetuse miinimumsumma.

►M5 (****) Neid summasid võib suurendada artiklis 16a osutatud tegevuste liikide puhul või muudel erandjuhtudel, võttes arvesse maaelu arengu programmides põhjendatavaid eriasjaolusid. ◄

▼M5

II LISA

Prioriteetidega seotud tegevuste liikide ja nende võimalike mõjude mittetäielik loetelu (millele on viidatud artiklis 16a)

Prioriteet: Kliimamuutustega kohandumine ja kliimamuutuste leevendamine		
Tegevuste liigid	Artiklid ja meetmed	Võimalik mõju
Lämmastikväetiste kasutamise tõhustamine (nt kasutuse vähendamine, seadmed, täppispõllumajandus), sõnnikuhoidlate parandamine	Artikkel 26: põllumajandusettevõtete moderniseerimine Artikkel 39: põllumajanduslik keskkonnatoetus	Metaani (CH_4) ja dilämmastikoksiidi (N_2O) heite vähendamine
Energiatõhususe suurendamine (nt soojuskadu vähendavate ehitusmaterjalide kasutamine)	Artikkel 26: põllumajandusettevõtete moderniseerimine Artikkel 28: põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmine Artikkel 29: uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamise alane koostöö	Süsinikdioksiidi (CO_2) heite vähendamine energia säästmise abil
Ennetusmehhanism kliimaga seonduvate ekstreemsete sündmuste negatiivsete mõjude vastu (nt rahevõrkude paigaldamine)	Artikkel 26: põllumajandusettevõtete moderniseerimine	Ekstreemsete ilmastikunähtuste negatiivsete mõjude vähendamine põllumajandusliku tootmise potentsiaalile
Mullaharimistavad (nt maaharimismeetodid, vahekultuurid, külvikordade mitmekesistamine)	Artikkel 39: põllumajanduslik keskkonnatoetus	Dilämmastikoksiidi (N_2O) vähendamine, süsinikdioksiidi sekvestreerimine, kohandumine mõjuga, mida kliimamuutused avaldavad pinnasele
Muutused maakasutuses (nt haritava maa muutmine rohumaaks, alaline tootmisest kõrvalejätmine)	Artikkel 39: põllumajanduslik keskkonnatoetus Artikkel 41: vähetootlikud investeeringud	Dilämmastikoksiidi (N_2O) vähendamine, süsinikdioksiidi sekvestreerimine
Loomakasvatuse ekstensiivistamine (nt loomkoormuse vähendamine) ja rohumaade hooldamise ekstensiivistamine	Artikkel 39: põllumajanduslik keskkonnatoetus	Metaani (CH_4) ja dilämmastikoksiidi (N_2O) vähendamine
Metsastamine, metsandussüsteemide loomine	Artiklid 43 ja 45: põllumajandusmaa ja muu maa metsastamine Artikkel 44: põllumajandusmaal agrometsandussüsteemide rajamine	Dilämmastikoksiidi (N_2O) vähendamine, süsinikdioksiidi sekvestreerimine
Üleujutuste ennetus- ja ohjamismeetmed (nt rannikualade ja siseveekogude üleujutuste kaitsega seonduvad projektid)	Artikkel 20: loodusõnnetuste poolt kahjustatud põllumajandusliku tootmise potentsiaali taastamine ja asjakohaste ennetusmeetmete kasutuselevõtmine	Kliimamuutustega seonduvate ekstreemsete ilmastikunähtuste negatiivsete mõjude vähendamine põllumajandusliku tootmise potentsiaalile
Koolitus ja põllumajandusettevõtte nõuandeteenuste kasutamine seoses kliimamuutustega	Artikkel 21: kutseõpe ja teavitamismeetmed Artikkel 24: nõuandeteenuste kasutamine Artikkel 58: koolitus ja teavitamine	Põllumajandustootjatele koolituse ja nõuandeteenuste osutamine, mille eesmärgiks on vähendada kasvuhoonegaase ja kohanduda kliimamuutustega
Ennetusmeetmed metsatulekahjude ja kliimamuutusega seotud loodusõnnetuste vastu	Artikkel 48: metsapotentsiaali taastamine ja ennetustegevus	Süsinikdioksiidi sekvestreerimine metsas ning süsinikdioksiidi (CO_2) heite vältimine, kliima-

▼M5

Tegevuste liigid	Artiklid ja meetmed	Võimalik mõju
		muutustega seonduvate negatiivsete mõjude vähendamine metsadele
Üleminek resistentsematele metsa puistuliikidele	Artikkel 47: metsanduse keskkonnatoetus Artikkel 49: vähetootlikud investeeringud	Kliimamuutustega seonduvate negatiivsete mõjude vähendamine metsadele
Prioriteet: Taastuvenergia		
Tegevuste liigid	Artiklid ja meetmed	Võimalik mõju
Biogaasi tootmine, kasutades orgaanilisi jäätmeid (põllumajandusettevõttes ja kohalikus tootmises)	Artikkel 26: põllumajandusettevõtete moderniseerimine Artikkel 53: mitmekesistamine mittepõllumajandusliku tegevuse suunas	Fossiilkütuste asendamine, metaani (CH_4) vähendamine
Mitmeaastased energiakultuurid (lühikese raieringiga madalmets ja kõrrelised heintaimed)	Artikkel 26: põllumajandusettevõtete moderniseerimine	Fossiilkütuste asendamine, süsinikdioksiidi sekvestreerimine, dilämmastikoksiidi (N_2O) vähendamine
Põllumajandusliku/metsa biomassi töötlemine taastuvenergiaks	Artikkel 26: põllumajandusettevõtete moderniseerimine Artikkel 28: põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmine Artikkel 29: põllumajandus- ja toidusektoris ning metsandussektoris uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamise alane koostöö Artikkel 53: mitmekesistamine mittepõllumajandusliku tegevuse suunas Artikkel 54: ettevõtte rajamise ja arendamise toetus	Fossiilkütuste asendamine
Biomassist ja teistest taastuvatest energiaallikatest (päikese- ja tuuleenergia, geotermiline energia) saadava taastuvenergia rajatised/infrastruktuur	Artikkel 53: mitmekesistamine mittepõllumajandusliku tegevuse suunas Artikkel 54: ettevõtte rajamise ja arendamise toetus Artikkel 56: majanduse ja maaelanikkonna põhiteenused Artikkel 30: põllumajanduse ja metsanduse arengu ja kohanemisega seotud infrastruktuur	Fossiilkütuste asendamine
Taastuvenergiaga seotud teave ja teavitustegevus	Artikkel 21: kutseõppe ja teavitamismeetmed Artikkel 58: koolitus ja teavitamine	Teadlikkuse ja teadmiste suurendamine ja seeläbi kaudselt ka teiste taastuvenergiaga seonduvate tegevuste tõhususe suurendamine
Prioriteet: Veemajandus		
Tegevuste liigid	Artiklid ja meetmed	Võimalik mõju
Vee kokkuhoiu tehnoloogiad (nt säästlikud niisutussüsteemid)	Artikkel 26: põllumajandusettevõtete moderniseerimine	Suutlikkuse parandamine eesmärgiga kasutada vett

▼M5

Tegevuste liigid	Artiklid ja meetmed	Võimalik mõju
Veevarud (sealhulgas vee otselaske alad) Vee kokkuhoiuga seotud tootmistehnoloogia (nt eelkultuuride kohandatud kasutamine)	Artikkel 30: infrastruktuur Artikkel 28: põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmine Artikkel 39: põllumajanduslik keskkonnatoetus	tõhusamalt ja koguda veevarusid
Märgalade taastamine Põllumajandusmaa muutmine sooks	Artikkel 41: vähetootlikud investeeringud Artikkel 39: põllumajanduslik keskkonnatoetus Artikkel 38: Natura 2000 toetus	Väärtuslike veekogude säilitamine, veekvaliteedi kaitsmine ja parandamine
Põllumajandusmaa muutmine metsaks/agrometsandussüsteemid	Artiklid 43 ja 45: põllumajandusmaa ja muu maa metsastamine	Veekvaliteedi kaitsmine ja parandamine
Seadmed reovee puhastamiseks põllumajandusettevõtetes ning töötlemise ja turustamise käigus	Artikkel 26: põllumajandusettevõtete moderniseerimine Artikkel 28: põllumajandusmaale ja metsatööstuse toodetele lisandväärtuse andmine	Suutlikkuse parandamine eesmärgiga kasutada vett tõhusamalt
Poollooduslike veekogude arendamine Looduslike kallaste loomine Jõesängide looklevaks muutmine	Artikkel 39: põllumajanduslik keskkonnatoetus Artikkel 57: maapiirkondade kultuuripärandi säilitamine ja selle kvaliteedi parandamine	Väärtuslike veekogude säilitamine, veekvaliteedi kaitsmine ja parandamine
Mullaharimistavad (sh vahekultuurid, mahepõllumajandus, haritava maa muutmine püsirohumaaks)	Artikkel 39: põllumajanduslik keskkonnatoetus	Vees leiduvate erinevate ühendite, sh fosfori kadumise vähendamine
Veemajandusega seotud teave ja teavitustegevus	Artikkel 21: kutseõppe ja teavitamismeetmed Artikkel 58: koolitus ja teavitamine	Teadlikkuse ja teadmiste suurendamine ja seeläbi kaudselt ka veemajandusega seonduvate tegevuste tõhususe suurendamine

Prioriteet: Bioloogiline mitmekesisus

Tegevuste liigid	Artiklid ja meetmed	Võimalik mõju
Väetiste ja pestitsiidide kasutamise vältimine suure loodusliku väärtusega põllumajanduslikul maal Loomakasvatuse majandamise ekstensiivsed liigid Integreeritud ja mahetootmine	Artikkel 39: põllumajanduslik keskkonnatoetus	Liigirikka taimkatte säilitamine, rohumaade kaitsmine ja hooldamine
Mitmeaastaste taimedega põllud ja kaldavööndid ja bioalused Natura 2000 majandamiskavade kehtestamine Biotoopide/kasvukohtade loomine/haldamine Natura 2000 alade sees ja nendest väljaspool Muutused maakasutuses (rohumaade ekstensiivne hooldamine, haritava maa muutmine püsirohumaaks, pikaajaline maa tootmisest kõrvalejätmine) Suure loodusliku väärtusega mitmeaastaste taimede hooldamine Heinamaade loomine ja säilitamine	Artiklid 38 ja 46: Natura 2000 toetus Artikkel 39: põllumajanduslik keskkonnatoetus Artikkel 41: vähetootlikud investeeringud Artikkel 47: metsanduse keskkonnatoetus Artikkel 57: maapiirkondade kultuuripärandi säilitamine ja selle kvaliteedi parandamine	Lindude ja metsloomade kaitse ja biotoopide võrgustiku täiustamine, kahjulike ainete vähendatud pääs piirnevatesse kasvukohtadesse, kaitsealuse loomastiku ja taimestiku kaitse

▼M5

Tegevuste liigid	Artiklid ja meetmed	Võimalik mõju
Geneetilise mitmekesisuse säilitamine	Artikkel 39: põllumajanduslik keskkonnatoetus	Geneetilise mitmekesisuse säilitamine
Bioloogilise mitmekesisusega seotud teave ja teavitustegevus	Artikkel 21: kutseõppe ja teavitamismeetmed Artikkel 58: koolitus ja teavitamine	Teadlikkuse ja teadmiste suurendamine ja seeläbi kaudselt ka bioloogilise mitmekesisusega seonduvate tegevuste tõhususe suurendamine
Prioriteet: Piimandussektori ümberkorraldamisega kaasnevad meetmed		
Tegevuste liigid	Artiklid ja meetmed	Võimalik mõju
Piimatootmise investeeringutoetus	Artikkel 26: põllumajandusettevõtete moderniseerimine	Piimandussektori konkurentsivõime suurendamine
Piimatööstusega seonduva töötlemise ja turustamise parandamine	Artikkel 28: põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmine	Piimandussektori konkurentsivõime suurendamine
Piimandussektoriga seonduv innovatsioon	Artikkel 29: uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamise alane koostöö	Piimandussektori konkurentsivõime suurendamine
Rohumaa lisatasud ja ekstensiivne karjakasvatus, piimatootmisega seonduv mahe tootmine,; lisatasud ebasoodsamates põllumajanduspiirkondades haritava maa muutmisel püsirohumaaks, karjatamise lisatasud	Artikkel 39: põllumajanduslik keskkonnatoetus	Piimandussektori positiivsete keskkonnamõjude suurendamine
Prioriteet: Artikli 16a lõike 1 punktides a, b, c ja d loetletud prioriteetidega seonduvad innovaatilised lähenemisviisid		
Innovaatilised tegevused kliimamuutustega kohanemisele ja selle leevendamisele suunatud meetmete käsitlemiseks	Artikkel 29: uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamise alane koostöö	Kasvuhoonegaaside heidete vähendamine ning põllumajanduse kohandamine kliimamuutustega
Innovaatilised tegevused taastuvenergia arengu toetamiseks	Artikkel 29: uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamise alane koostöö	Fossiilkütuste asendamine ja kasvuhoonegaaside heidete vähendamine
Innovaatilised tegevused veemajanduse parandamiseks	Artikkel 29: uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamise alane koostöö	Suutlikkuse parandamine eesmärgiga kasutada vett tõhusamalt ja parandada vee kvaliteeti
Innovaatilised tegevused bioloogilise mitmekesisuse säilitamise toetamiseks	Artikkel 29: uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamise alane koostöö	Bioloogilise mitmekesisuse hävimise peatamine